

Anno 1790 Kii Minna
April 15te Jao

November 5te Jao

Anno 1792 Kii Minna
Juli 15te Jao

September 25te Jao

Anno 1794 Kii Minna
Juli 15te Jao

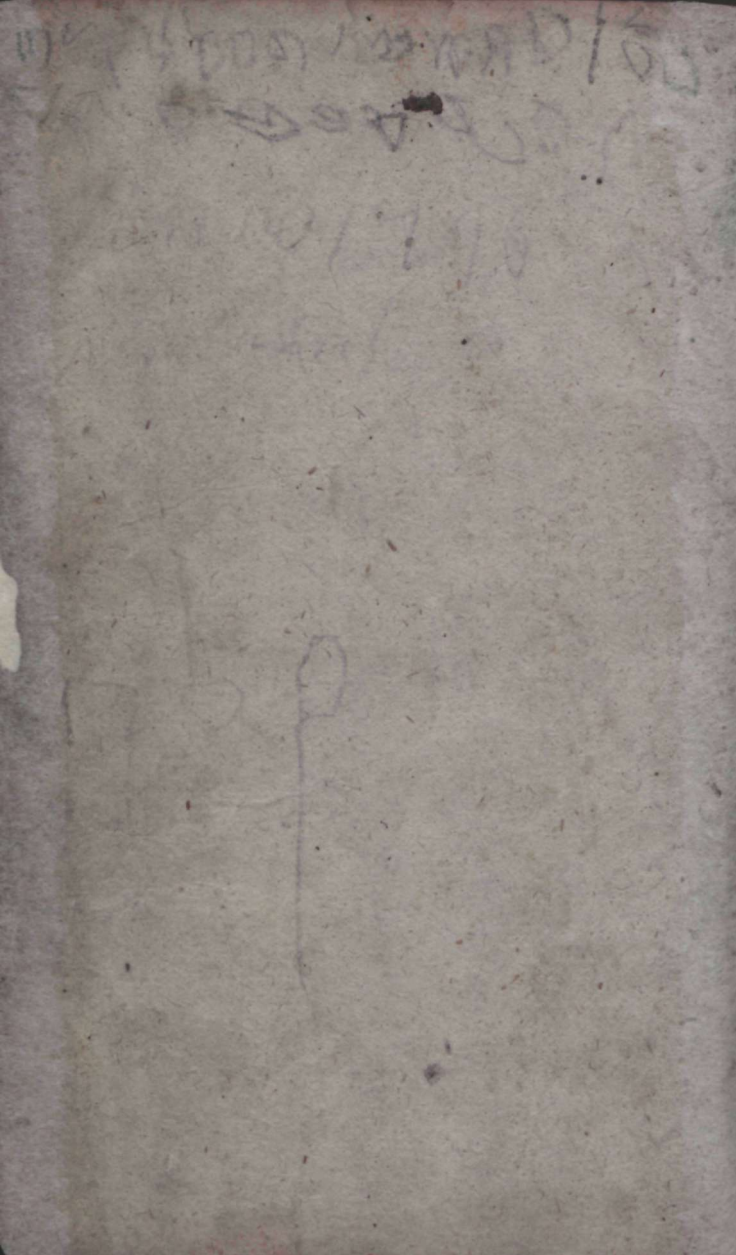
September 14te Jao
1796 Kii Minna Juli 15te Jao

13

12 12

14

Senne mattu Kenter

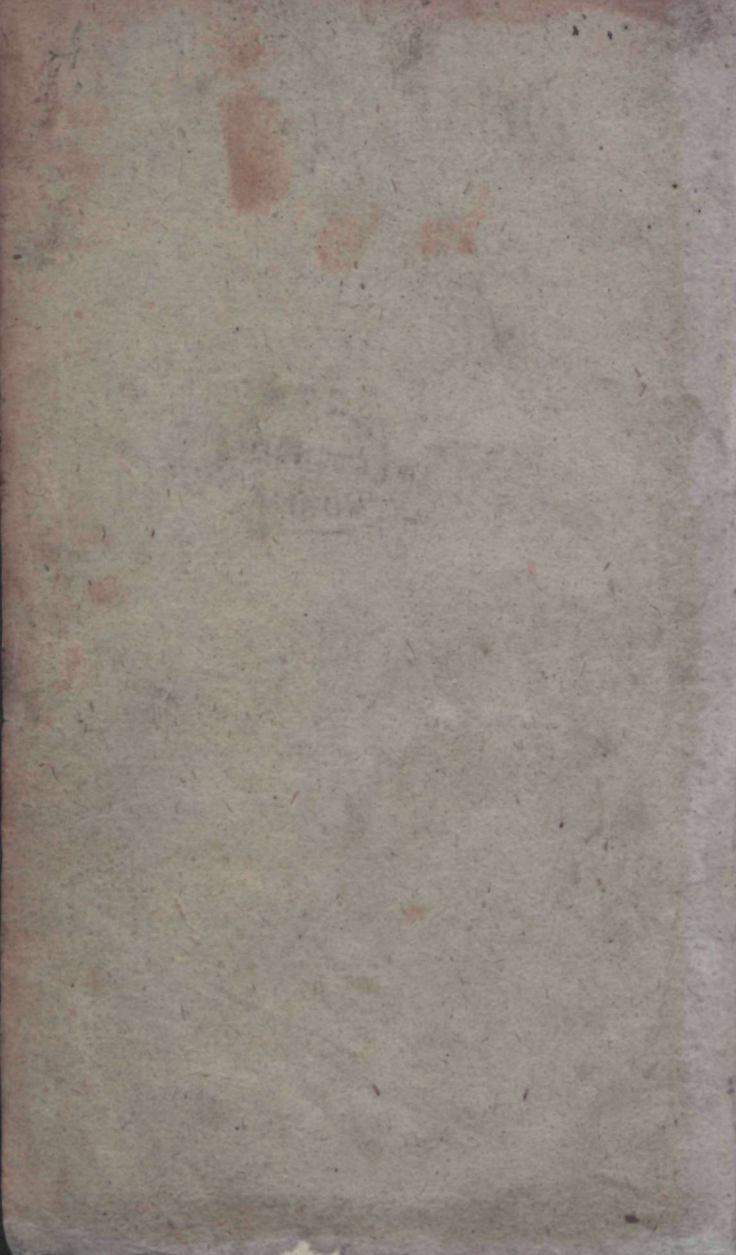
Pelet Law

T 3059

de

No 279

Stent

T 3059

Kristusse

Kannatusse-Zuttussid

nint

Mönne Kannatusse = Paulu,

Tarto marahwa tullus,

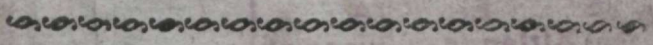
trüffida antu.

No 279

L. B. Lexibalski

Põlzamaal,

Grenziusse kirjuga. 1788.

Armas Marahwas!

Sui Juttuseramato man, Kristusse Kannatusse-Juttusse omma waja jänu; sis antas teile nüüd siin nelli Kannatusse-Juttusfid nink ka mõnne Kannatusse-laulu kätte; selle et teije eggäford, sel kallil paasto-ajal, ja ka muido, Jesusse, meije kalli õnnisteggija kannatust rohkeste kaesse, nink omma usku se läbbi kinnitasse. Wõtke sedda jut'ust, mis, Juttuseramatun, Paasto pühhä päiwa päle säetu om, eesmätses kannatussejuttusses; päle se tullewa sis ne nelli siin; kumendas kannatussejuttusses wõtke sedda, kumb Juttuseramatun Urbe päiwa päle säetu om. Seitšmes om sis se, kumb Juttuseramatun sure redi päle säetu om; Sis om teil sedda wisi Paasto ajal eggäutte neddäli pääl üts juttus nink ka mõnne wastse kannatusse-laulu. Isand essi wallitsego teid omma pühhä Waimoga, et teije omma Õnnisteggija kippeda kannatust nida woisse kaeda, kui se teile sures henge õnnistuskes wois minnä. Näo-kerko mant.

J. B. Szibaleki,

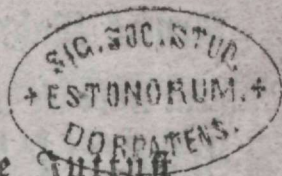
Näo-kerko Oppetaja.

34775

Saul,

Paul, enne Juttust

N. 2. Mes meel nink mõtte meie armsal Issät.

Armas kallis Issä taiwan! kui immelik suur peäp ommete sinno arm ja heldus fige inimiate wasta ollema, kui sinna ollet nouwo piddanu, ennämbide omma ainust sündinu Poiga, mõrro surma sise ärräanda, enne kui sinna ütte aino, figist inimisist, hämes lega tahhit laske hukka minnä. Taiwan ja ma päääl ei olle ennämb saräne armastus löis da, kui to siin om, kumba sinna figele ilmale, se man, ollet nätta andnu. Anna armolika kult, et nüüd ka fik inimise se sinno armo nink helduse päle õigeste mõtlesse, sinno se eest littaesse nink awwustasse. Seperräst lasse ka nüüd sinno sõnna kulumist nink kuulmist se päle häste kõrda minnä! Sinno pühhä Waim awwitago meid sedda, sinno sure helduse perräst amen!

Armas

Armas Rahwas!

Dtsse kui middake ilma pädal foggemata ei
 olle: nida ei olle ka meije Onnisteggija Je-
 susse Kristusse kannataminne nink kool-
 minne mitte foggemata olnu, enge temma
 om Jssä nouwo perrä nida sündinu. Se
 perräst üttel ka ennemuste pühhä rahwas
 Ap. Teg. Kam. 4, 27. 28. nida: Töttelik-
 kult nemma omma hendä üttekoggonu sinno
 pühhä Poja Jesusse päle — sedda teggema,
 mes sinno käsfi nink sinno nouwo om enne
 ärrämöttelnu et se piddi sama. Siin kule-
 me, minno arma! et Jssä nouwo om ol-
 nu, sedda perräanda, et Kristusse kannat-
 aminne nink koolminne piddi sündima.
 Se Jssä nouwo om wäärt, et meije digeste
 se päle mötleme; selle et meije Kristusse
 kannatamisest nink koolmisest moistasse
 diget luggu piddäda. Pallege, et Jssand
 essi se man meile abbis töttas nink laulke:

O Jummal tulle sinna, Nüüd abbis ar-
 moga, Et mul wois förda minnä, Kui minna
 kuulda sa, So armsa Poja kannatust, Nink
 mörro surma wallo, Oh anna siggidust.

Bif piddi töttes sama, Mes Jummal
 tootap, Es pea wolsfis jäma, Mes firri kus-
 lutap, Et Kristus piddi tullema, Bif innis-
 mtsi pästma, Nink surma minnema.

Se sõnna, mes nüüd peäp sama selles
tetus, om üllestkirjotetu Markusse Rama-
tun 8, 31.

Nink temma (Kristus) naksi neid op-
petama: Se innimisse Poig peäp paljo
kannatama nink ärräheidetus sama neist
Wannambist nink Kõrgepreestrist nink
Kirjatundjist nink tappetus sama.

Arma henge!

Se etteloetu kirja sõnna perrä peäp
teile nüüd juttustetus sama:

Kuitao Kristusse, meije Önnisteggija
Kannataminne nink koolminne Jäsa nink
temma Poja nouwoga om sündinu.

Raega kats Tükki

- 1) Märâne se nouw om olnu.
- 2) Kuitao se nouwo perrä fik, Kris-
tusse kannatussen, om káunu nink sün-
dinu.

I. Tük.

Önnisteggija ütley neide etteloetu sõn-
nu sissen: Se Innimisse poig peäp paljo
kannatama. Se sõnnaga annap temma
selgeste kül teda, et temma kannataminne
nink koolminne Jästä sätetu nink etteärrä-
motteldu om olnu. Sest seperräst es pässe

Õnnisteggija kannatamisest, enge temma
 piddi kannatama nink koolma; sest et se
 kannatamine nink koolmine Jssä nou-
 woga ette olli säetu. Muido olles jo ka se
 taiwanne Jssä pea woinu keelda omma
 Poja kannatamist nink koolmist. Se fige-
 wäggewanne Jssä woip ja kik keelda; mil-
 les temma ka es olles woinu keelda omma
 Poja kannatamist nink koolmist, kui tem-
 ma es olles nouwo wotnu sedda perräanda?
 Ent kui temmal se nouw olli, et temma
 ainust sündinu Poig piddi inimiste eest
 kannatama nink koolma; sis and tem-
 ma ka perrä, et temma neist wannam-
 bist nink Rõrgepreestrist sai ärräheidetus
 nink tappetus. Seperräst ütley ka p. Pe-
 ter Ap. Teg. Rani. 2, 23. Judarahwa
 wasta nida: Seddasamma Jesust, kui tem-
 ma Jummalä ärrämötteldu nouwust nink eens-
 teedmisest olli ärräantu ollete teije wotnu,
 läbbi üllekohtotse kae, üllesponu nink ärrä-
 tapnu. Se Jssä nouwo man sünnis nüüd
 figeennämbäste sedda tähhele panna, et
 temma üts wäega armolik nink targalik
 nouw om olnu. Sest es se targalik nink
 wäega armolik nouw peä ollema, kumma
 läbbi ni mitto tuhhat, tuhhat henge omma
 sanu lunnastetus nink õnnistetust? Ent
 mu

mu asja perräst es anna ommete se tai-
 wanne Jõsä omma ainust sündinu Poiga
 ärrä, kui meije lunnastamisē nink õnsas-
 samisē perräst. Siski kas olles se taiwan-
 ne Jõsä ka iggawel ommete, omma ainust
 sündinu Poiga meije eest ärräandnu, kui
 temma meije wasta es olles ni wäega ar-
 molik nink helde olnu? Kes teije seäst, min-
 no arma! ommete omma ainust last, tois-
 se eest hämelega ärräannas? Kes tedda
 ommete hämelega, olgo ka kül fige liggem-
 ba nink armsamba sõbra eest kohhalt sur-
 ma sisse ärräannas? Mink ehk se ka kum-
 neke wois olla, et keäke tedda sõbra eest ärr-
 räannas, kes annas tedda ommete hämele-
 ga wainlaisē eest ärrä? Ent kaege! sedda
 om se taiwanne Jõsä tennu, kui temma,
 õtse kui Rom. 8, 32. om üllespantu, om
 male Pojale ei olle armo andnu, enge om tede-
 da meije fige eest ärräandnu; meije eest, kum-
 ma paljo, Jõsä wasta, wainlasē wiisi,
 olleme tennu; meije eest, kumma ka seper-
 räst Jõsä armo wäärt ei olle, kumma meije
 ka, Jummal parrako! säräst suurrt nink ül-
 leüldlikko ja ärränoudmata armo ka mõnni
 kõrd kurjaste kül wastawõttame. Kas sis
 ka õnnisteggijal õigus ei olle, kui temma
 wälja heikap nink ütley: Tida, se om, ni
 förgeste

Tõrgeste, ni ülleüldlikult nink ni wäega om
 Jummal sedda ilma armastanu, et temma om
 ma ainust sündinu Poiga om andnu, et fit,
 kumma temma sisse ustwa hukka ei sa, enge
 iggawest ello sawa? Nida Minno Arma!
 felletap Kristus essõ Issä nouwo ärrä, nink
 kittap, et temma üts wäega armolik nink
 isfalik nouwo om olnu. Sest se Issä olli
 nouwo wõtnu, rahwast lunnastada nink õn-
 sas tetta. Nink kui se mu kelleke läbbi es wõ-
 sada, kui temma ainustsündinu Poja läbbi:
 sis poije ka se Issä sedda nouwo, et sesam-
 ma temma armas Poig piddi alla minnes-
 ma, nink essõ sedda lunnastusse nink õn-
 nistusse tööd piddi ärrätallitama. Seperr-
 rast kui aig täüdeti, sis üttel Issä: Nüüd
 om aig, ma peä armo heitma; oh! minne mins
 no armas Poig, Neil waisil õnsust näütma;
 Neid pattust wälja awwita, nink surma wäs-
 rä ärrä ka, Nink las neid soga ellä. Ent
 Issä fit ka sedda hääs, et meije ärrälun-
 nastaminne Jesu surma nink werreärrä-
 wallamisse läbbi piddi sama. Seperrast
 ütley ka pühhä Pawel Ewres. 1, 7. kum-
 man Jesusen meil ärrälunnastamist om läbbi
 temma werre. Nink Rom. 5, 10. ütley
 sesamma Apostel: kui meije Jummalalle lep-
 pitetu olleme, läbbi temma Poja surma.
 Seperrast poije ka se Issä sedda nouwo
 digede,

digede, omma ainust sündinu Poiga surma
 sisse ärräanda, nink temma wainlaisi keel-
 mata jätta, kui nemma piddiwa nouwo
 wõtma, Kristust ärräheita, tedda pagga-
 nide fätte ärräanda nink risti külge puu-
 wa. Se Jësä üttel: ma anna perrä, et min-
 no armsale Pojale nida peap tettama, kui
 wainlaisille saap nouw ollema tetta; ma an-
 na sedda seperrast perrä, sest et inimistille
 temmast suur abbi saap sama. Sest se minno
 armsa Poja kannatamine nink foolminne
 peap rahwa pattu nuhtlust ärrätäütma, neide
 wõlga ärrätassuma, neide süüda ärrähäetas-
 ma, neide huffatust lõppetama nink neile ello
 nink õnnistust saatma. Kes õigeste ligist pat-
 tust saap ümbrefäändma, nink minno Poja
 kannatamist, foolmist nink werre ärräwallamist,
 pühhalikkun ellun, ommas lotusse pohjas saap
 pannema, tolle pattu peawa tälle andisantus
 sama, nink temma peap minno latses jama ja
 minno mannu taiwatte tulles, kun temma
 iggawes suren römün nink auwustusen saap
 ellama. Minno Poja kannatamine nink wais-
 wanäggemine peap sis uskjille römustamises
 minnema, nink temma foolminne nink werre
 ärräwallamine peap neile ello nink õnsuses
 lattes sama. Minno Poja halte oigamine
 peap uskjid murest päästma; nink temma naar-
 mine nink teotamine peap neile auwo sa-
 mises sügginema. Raege, arma henge! se

om se taiwatse Jēsa nouwo, kumba temma omma ainust sündinu Poja Jēsusse Kristusse nink temma ärräandmisē perserast, meije eest, iggäwest om piddanu. Utlege müüd eesti, kas temma ei olle üts tagalik nink wäega armolik nouwo olnu? Se perrast andke Jēsale, sel surele Jummalale se ülle auwo nink laulke rõõmsaste nidade:

Wiis. Mo südda walwa jälle.

1) Se Jēsa nouwo perrä, Om Keistus male tötnu, Nink läbbi omma werre, Meid lunnastada wötnu.

2) Seft andkem Jēsal auwo Nink fittem temma nouwo kumb surest armust tulnu Nink meile õnes lannu.

3) Ja armas Iis Jēsa! So fittap meije südda, So surest armastusseft, Nink Poja lunnastusseft.

II. Lül.

Pange, armas rahwas! rõõmselt tähele, et Kristus meije Õnnisteggija eesti se Jēsa nouwo perrä om fitnu, nink rõõmoga sedda nouwo om ärrätallitanu, ja et fik, Kristusse lunnastusen, se nouwo perrä om kätinu nink sündinu. Se nouwo perrä wöt Kristus, Jummalala Poig meije lihha nink werd hennele. Seft kui ta in-

nimiste

nimiste henge asja taht tallitada: sis taht temma ka innimiste seltsist olla; nink kui temma innimiste eest piddi kannatama nink foolma, ja omma werd arrawallama; sis es jatta temma ka mahha, lihha nink werd hennele wotta; kunna ta jo ka muido es olles woinu werd arrawallada nink foolda. Kui rahwa lunnastus muido es sa tallitetus, kui sure toteggemisse nink ras: seda orjusse labbi; sis wot ka Kristus sul: lasse palget; se om sullas: se saistust hennele, nink and henda arra, sure allandamis: se nink orjusse sisse. Temma orjas ma paal, ni kui fige alwemb orri; kunna ta figile sadusfile henda allabeit, fik nida ta: ten, et ka keake iggawel utteke pattu temma pale es woi tunnistada. Kui jalle Onnisteggija sedda Jsa nouwo tees, et temma tedda meije eest taht arranda utte kib: beda kannatusse nink surma sisse; sis es la ka Onnisteggija iggawel utteke kannatantist polgma; enge mes talle eale ma paal kannatusses johto, sedda wot temma ka ik: kes haas; kunna temmal nida luggu olnu, kui koggedussen temmast laultas: haal me: lel Jsa! tahha ma, Poig kootap sedda tetta, mes eal pale pannet sa, se waiwa tahha natta. Seperrast es ja ka Onnisteggija wiimatsse

otfa pääal mitte Jerusalemi linast mahha;
 ehk temma kül tees, mes tälle sääl piddi
 johtuma; kumma temma esfi sedda ommille
 Jungriille etteüttel; nimitut, et temma sääl
 saap sama tappetus. Nink ehk kül Peter
 se päle kost nink üttel: se ärräsündko sulle
 mitte: sis wõt ommete Önnisteggija enne-
 ge Petri kōnnet wihhas nink üttel temma
 wasta: taggane ärrä minnust! sinna ollet
 mulle pahhandusfes; sest sinna ei mötle mit-
 te, mes Jummalast; enge mes innimisist om.
 Kristus taht üttelda: se om Jummal, a
 minno armsa Jesä tahtminne, et ma peä
 kannatama; sündko sis Jesä tahtminne!
 Kui se wimane kannatusse: tund wimate
 jo käen olli, kummal Önnisteggija waiwa-
 jide kätte piddi ärräantama, nink se tund
 tälle ni selgeste tijo perrast olli, et temma
 ka Jungride wasta arwalikkult üttel:
 nätsse! minno ärräandja omma sim: sis es
 lä Önnisteggija ommete mitte pakko; enge
 temma läts kinniwõtjille paljo ennämbäs-
 te wasta, neide wasta heikaten: Kui teije
 Jesust otsite, minna se olle, wõtke minno!
 Arwage nüüd esfi ärrä, armas rahwas!
 kas ka Önnisteggija iggawel ni hämelelik-
 kult olles lännu kannatama, kui temma
 es olles teedni, et Jesä nouw se man olli,
 nink

nink Jisä tahminne muido es kanna, kui et temma fik piddi ärräkannatama nink surma minnema.

Ent nüüd immetellege ka Jisä armo nink heldust innimiste wasta, kumma läb- bi Jummalä ainust sündinu Poiga nida ärräänti, waiwateti nink tappeti. Sest mes olles ommete muido Jisä woinu pan- na, omma armsat Poiga ärräända, kui es olles kange arm meije wasta sedda joud- nu teggema? Töttelikult peäme sis ka süd- damest nida tunnistama nink laulma: oimme arm! o armopaas! ke sinno pohja näz- ta saas, kust Jisä Poig om tulnu; o! arm sa ollet mötmata, ei jätta sedda tapmata, kensk eest ne pae lahknu. Arm se om, kui se tai- wanne Jisä meid ommas palges om lonu, meid üllespeäp, hoijap nink kaitsep; ent suremb arm se weel om, kui temma, meije lunnastusfes, omma Poiga ärräännap nink tedda selle ennege lassep innimisses sada, et temma, meije eest, sedda ärräkannatas, mes meije iggawes, omni pattu eest, ol- les piddanu kannatama; nink et temma jälle meije eest koleš, selle, et meije surmast nink hukatussest pääsesse nink iggawes el- lässe. Se om öigede üts immelik arm, kumma saarnane middake kunnefe ei olle,

ei ka woi olla; üts arm, kumb ennege se
 sure Jummalä man woimoliſ olli; üts
 arm, kumma pohja ſiſſe ka Englille him-
 mo olli kaeda. Temma om üts arm, kum-
 ba keake ei woi ärräkönnelda; ehk ni kui
 ſünnis kitta nink ſureſtöſta. Temma
 om üts arm, kumma pallawaſt ka pae-
 ſuggutſe ſoame woiffe pallama minnä, kui
 ſe neile ennege pigede päle paistaſ. Üts
 arm, kummast meil iggawes kül ſaap olle-
 ma, ſe päle möttelda, ſedda immetelleda
 nink Jſſandä, ſe ülle, kitta nink tennada;
 üts arm, kumb meil iggawes ſaap koſtu-
 tama nink römuſtama. Seperräſt om ſe
 ka immeliſ luggu kül, kui ſärätſeſt Jum-
 mala armuſt mönnille weel kül ei ſa, neid
 ülleſajada, waino nink wihha ſärätſe ar-
 molikko Eſſa waſta mahhjäta, ommi
 pattu, ſilmä weega, kahhiſſeda nink neide
 ülle leinada. Jummeliſ kül, kui ſäräſt ar-
 molikko Jſſandä weel ei tahheta jälle ar-
 maſtada nink temma mele perräſt ellada.
 Tötteliſkult, kellel ſe Jſſa arm, kui tem-
 ma omma ainuſt ſündinu Poiga, meije
 eſt, om ärräändnu, ei nakkä, ſel peäp
 weel wäega halle henge luggu ollema, ſelle
 ſüdda peäp weel wäega köwwa, tolle meel
 weel wäega ärrä ſökkendetu, nink temma
 hole

holetus, henge asja polest, wäega suur ole
 lema. Kõl säratsel sünnis ärräheiti, om
 ma halle henge lu ülle; kõi tälle sünnis
 parrembide möttelda, mes temma henge
 rahhule wois tarwis tulla. Kõl olles kohl
 hus, et säräne pattust kändmata pattane
 omma meeld umbrefänäs, Jesä armo pä
 le mötles, nink aigfaste weel hoold kannas,
 et tä, säräse sure Jummalä armo läbbi,
 weel wois hukatussest ärräpästetus nink
 henge polest önnistetüs sada. Müüd om
 se Jummalä arm weel kigile sada, kum
 ma ennege temma perrä süddamest waid
 lewa. Müüd annap weel se taiwanne Jesä
 kigile omma ainust sündinu Poiga, lunnas
 tusses nink önsasfamisesses ärrä, kui inni
 misse ennege tedda, ses asjas, tahhawa
 wastawotta. Ent löppep se aig ärrä, sis
 ei olle ka neile, kumma Kristust polg
 wa, ennamb muud middake ota, kui sed
 da tullisset Jummalä wihha, kumb was
 tapannejid saap ärräneelm. O! et kif,
 kumma Kristussest weel ärrä omma, se
 päle häste mötlesse nink henda Kristussele
 ärräannasse, et nemma ka weel önsas
 faasse, nink sest hundamisssest nink ikmis
 sest pässesse, kumb kigile saap sama, kum
 ma otsani Kristussest ilma jäwa. Ent
 teije

teije usklikko henge! kumma omma taiwat-
 se Jõsä armo nink heldust Jesusfen Kris-
 tusfen tunnete, nink temmast suurt luggu
 peäte, piddage temmast ka weel eddispäide
 iks ennämb ja ennmäbat luggu, nink ar-
 mastage omma Jõsä taiwan jälle õige sel-
 geste, ja waidlege pea sinna sada, kun me
 omma Jõsandat weel õigeste, ni kui sün-
 nis, same iggawes armastama, nink ted-
 da, temma Poja lunnastusse eest, same,
 engli keeldega ritma nink tennama. Jäge
 ommale Onnisteggijale, Jesussele Kris-
 tussele, ke teid omnis om wotnu, nink
 hennele kalliste ärrästnu, usutawas ot-
 sani, nink rõmüstage, et teije särätse ar-
 molitko Jõsanda perrält ollete, ke teid sur-
 mani om armastanu. Sest arwage esst
 ärrä, mes teije Jesus, kel kif melewallust
 om, taiwan nink ma pääl, teile weel üt-
 fõrd saap andma perrändada, kui teije üt-
 fõrd temma mannu tullete; kumma teije
 onnmete temmale ni armsa ollete, et tem-
 ma ka omma eld teije eest om jätnu. O!
 rõmüstage müüd so se kalli aja päle, kui
 Kristus teid ütõfõrd saap henne mannu
 wotma nink teije ka iggawes sis temma
 mannu jate. O! sedda hääd põlwe, mis
 sis teijega Kristusse man saap ollema. Sed-
 da

da suurit rõmustust nink auwustust, mes teile sis Jესusse man saap sama, nink teile ka iggawes saap jama! O! kallis õnnisteggija! arowita meid kif sinno mannu sada, ja lasse, meije kigi man, sinno kippe kanataminne, nink werrearrawallaminne sedda tallitada, et me pattust same umbre kaantus nink arraparrandetus, ja otsani ussuelun nink ussutoon jاتماتا konnime, seni kui me ussuotsa; se on ello nink õnnistust jo olleme perrandada sanu. Arowita meid sedda, sinno morro surma perrast, amen!

Meije Jēsā, ke sinna ollet ic.

Paul perran Juttust

N. 1. Olge rõmsa säamest.

Õine Juttus.

Paul enne Juttus

N. 5. Waiwalik om Jēsu ello.

Kallis Õnnisteggija Jēsus Kristus! kui waiwalik es ommete kif sinno ello ilma paal olle olnu, kui sinna, latse põlwest surma sani, ilma polest, muud ei olle nannu, kui mes ello rasses nink waiwalikkus teep. Sinna tullit omma sisse, nink ommatse es wotta sinno wastata. Sinna tullit meid rikkas teggema, nink piddit essi se wasta waises jama. Sinna tullit kigille sedda taiwariki saatma, nink sinnul

C

hennel

hennel es olle, kōhhe sa omma pääd woist panna. Sinna tullis ia teggit hääd figille, ent sulle tetti se wasta kurja. Sinno, o kallis Onnisteggija! olles wäärt olnu, ülle figimu, auruustada ninf armastada ja sinno rõmoga wasta wotta; ent sinna sait wihkatus, perrankiusatus, teotetus ninf kurjaste ärräsheidetus; Ja ommete olli sinno arm meije wasta ni suur, et sinna siski tullemata es jä. O! sinno nimmi, kallis Onnisteggija! olgo se armo ninf häteggemisse eest kõrgeste fittetu ninf auruustetu. Anna essi, kallis Jssand! et meije, figen omman ellun, sinno waiwalikko ello päle mötleme niuf kui meil rõöm om, iffes nida henne man ütleme: ah! sedda rõmo ei olle minno Onnisteggija, ma pääl, mitte nännu. Ninf kui meil jälle kurbastus ninf kannatus johhup; sis lasse sinno kannatusse mällätamine meila joudo anda, fik kannatalikkult ärräkannatada. Onnista sis ka niüd sinno kannatusse-sõnna fulutamist ninf kuulmist se päle, sinno sure armo perrast amen!

Minno Arma!

Kui meije Jssusse Kristusse ello, käu-
si, sindmissest ammat surmani, perrä-
mötleme, sis peäme kül awwalikkult ülles-
tunnistama, et temma otsast otsani õige
waiwalik ninf murrelik om olnu. Ütsik
waine, ütsik häddalinne, ütsik perrankius-
satu

fatu ja waiwatu ei olle iggawel sedda, om man ellun, kannatanu, mes Kristus om kannatanu ja waiwa nannu.

Lätkem sis, arma henge! sedda asja weel selgembide kaema, nink pallegem Is sandat, et temma esfi meil, se man, abbin olles ja laulkem:

Wiis. Tulge risti innimisse.

1) Anna Is sand! tähhel panna, sinno ellos kääki tää. Rigil hengil esfi anna, möttelda so waiwa pää. Sest kif sinno ellos kääuf, olli wäega waiwalif; Jhho nink ka henge polest, Waiwateti sinno raskest.

2) Anna uida sedda asja, Tähhel panna soamest, Et ka figi rahwa südda, Sullas äre rä temma eest, Ja et kif so, ülle se, Armas tase selgeste, Nink hend' sulle läwa andma Sinnul ollema nink jäma.

Se sõnna, mes müüd peäp sama ärräsel letetus om ülleskirjotetu Mat. 20, 28.

Se innimisse poig ei olle tulnu, et tedda orjatas; enge et temma orjas nink annas omma ello lunnastusfes pahjode eest.

Arma ristiinnimisse!

Meide sõnnu sissen, kumma teile parhilla saiwa etteloetus, kulu tetas selgeste, et Kristus meije Onnisteggija ei olle ilma sisse tulnu, innimissist orjust ehk müüd

middake sesuggust otsma; enge et temma
essi orjas nink annas ärrä omma ello lunnastusfes. Se lunnastaminne es sa nüüd mitte ütte tunni, ehk ütte päiwaga, ei ka ütte ehk töisse waiwa kannatussega; enge se meije lunnastamisse perrast pididi Kristus kiti omma elloaiga, kiti omma ello wäe ärräandma, nink ello eäl tööd teggema nink waiwa näggema.

Sesamma Kristusse ilmiätmata tötegegeminne, kannataminne nink waiwanäggeminne peäp nüüd lühhidelt ärräselletetusfania.

Pange, minno arma! tats tüffi tähhele!

1) Mes Kristus om kannatanu, sündmisfest sani ammak tohhe päiwani, kui temma omma oppetusse-ammetit näkkanu tallitama.

2) Mes Kristus se ajaga om kannatanu, kui temma omma oppetusse-ammetit om tallitanu.

I. Tüf.

Pange eesmäält tähhele, arma henge! mes Kristus, meije Onnisteggija om kannatanu, sündmisfest sani ammak tohhe päiwani, kui temma omma oppetusse-ammetit näkkanu tallitama. Temma sündmisese luggu olli jo säräne, et temma se man jo
mitto

mitto waiwa nink wallo om ärräkanna-
 tanu. Kristusse sündmisse man es olle, il-
 ma polest, se luggu nätta, mes muido rik-
 ka nink sure rahwa sündmisse man nätta
 om; ehk kül Önnisteggija se figesuremb
 nink figeausamb om. Temma sündi lau-
 tan nink esfi makkas temma soimen, kahra
 haina pääl. Temma emma Maria es jow-
 wa temmale sedda sugguke anda, mes tälle
 hõlpsat nink pehmet ello olles woinu sata;
 sest et temma esfi waine nink täl hennel kit-
 sas luggu olli. Nink temma luggu olles,
 se ajaga, weel kitsamb olnu, ja Önnisteg-
 gijal olles temmast weel ennamb kannata-
 da tulnu, kui se taiwanne Jssä es olles
 neid targu, homnungo maalt, temma man-
 nu saatnu, kumma temmale kulda, tün-
 minat nink mirhhe kinksiwa. Rattesä päi-
 wa perrast, kui sedda last ümbreleikati,
 om temma jo suurt wallo kannatanu nink
 tol puhhul jo omma kallist werd ärrawal-
 lanu. Ent se es olle weel middake se was-
 ta, mes Kristusfel kunninga Herodesse po-
 lest johto, ke, kui temma ennege neist tar-
 gust kuulda sai, et wastne kunningas olli
 sündinu, seddamaid omman sõamen toot,
 tedda tappa nink ärrähäetada. Nink ehk
 kül meije Önnisteggija sest kurjast kiusa-

tussest sai ärräpästetus, kumma se taitwanne
 Jesä temma wannambid, ütte engli läbbi,
 last mannitseda, last wötta nink temmaga
 Egipti male paggeda, nink temma wan-
 namba ka sedda teggiwa, nida, et Jesus,
 se lasteken sääl, ni kawwa, kui temma kius-
 saja Herodes elli, häste rahhun olli; sis es
 woi ommete meije Jesus, se paggemisse
 pääl, nink elläden wödra ma fissen, mitte
 ilma waiwata jada. Nink mes suur allan-
 daminne es se ommete Jesusse, sel kigekor-
 gembal Jummalä Pojal olli, kui temma
 siin, ütte nörga innimisse eest, piddi pak-
 ko minnema? Kui Onnisteggija perrast
 Egipti maalt taggast tulli nink Natsareti
 linan elli, johto tälle ka, se ellämisse perrast,
 särätse pöletu lina fissen, kannatada käl;
 kumma temma ennege, se alwa lina perrast,
 esst sai pöletus nink alwas petus, nida et
 ka rahwas töine töisse wasta ütliwa, ni
 kui ütte mehhe polest, kelle nimmi Nata-
 nael olli, om üleskirjotetu, se üttel: Pas
 woip ka Natsaretist middake hääd tulla?
 kummaff sis selgeste nätta om, et Jesusse
 ellun kif nida om käänu nink olnu, kui
 temmal mu ello, ilma pääl, es woi olla, kui
 ennege üts waiwalik nink murrelik ello.
 Kui Kristusse wannamba ennege waise
 rah-

rahwas olliwa, kumma omma päd mui-
do es woi toita, kui ennege tuggewaste töd
tetten nink orjaten: sis es sa ka muido, kui
et ka Jesusse temmast monni kitsas luggu,
monni pudus, monni waiw, nink monni
murre ja willitsus piddi tullesma. Kui On-
nisteggija Jummal Poig olli; sis olles
temma woinu rikkas kül olla; ent temma
jäi, otse kui 2 Kor. 8, 9. ülles om pantu,
hámelega waises, et meije temma waisusse
labbi rikkas saisse; se om et meije temma
waisusse perrast, mitmest waimolikkuis
nink taiwalikkuis andist nink häist saasse eh-
hitetus nink ärrätäudetus. Meil om sis
Kristusse waisussest tullu kül; ent temmal
hennel and ennege se waisus paljo waiwa
nähta. Kui Josef, Jesusse kassuesse üts
pusep olli, se henda nink omni muido es
woi toita, kui omma ammeti päält: sis
om arwata kül, et Onnisteggijal ka tem-
mast monni hä waiw om tulnu; kumma
temma ommete es pässe, kui et temma ka
piddi tuggewaste töd teggema, orjama
nink waiwa näggema. Teije näete sis, ar-
mas rahwas! et meije Onnisteggija, latse
pölwest sani, om paljo waiwa nännu; kum-
na fik temma ello säräne pohhas om olnu,
et tedda muido mitte, kui waiwalikkus el-
lus

lus ennege woip piddada. O! mötlege se päle digede nink laulke:

Wiis. O pä, täüs werd nink joni

Sen ilman es sa Jesus, Me Önnisteggija Ni ausast kummardetus, Kui taiwan sedda sai. Es orjata siin tedda Sesamma holega, Kui taiwan tetti sedda, Heist Englif rōmoga.

2) Siin Kristus alwas peti, Ja fige als wembas; Siin hirmsast teoteti Se auwo-kuns ningas. Siin sai täl pudust figest, Mes ello rōmsas teep, Nink mes ka taiwan rohkest, täl olli nink ka jääp.

3) Sis auwustagem Kristust, Ke fallas ärrä fiif; Kif rōmo, auwo rikkust, Nink olli haddalik, Siin ilman ello-eal, Et meil saas rōmustus, Saal-iggawetsel ajal Nink henge önnistus.

II. Lük.

Pange ka nüüd toisjelt tähhele, mes meije Önnisteggija se ajaga om kannatanu, kui temma omma oppetusse ammetit tallit. Se ajaga omma tälle paljo waiwa tennu ni häste temma omma Jungri, kui ka söfke Judarahwas, nink fige ennämbäste rahwa wannamba, ne Rörgepreestri, Wari-feri nink Kirjatundja. Se omma ammeti tallitamisse man om ni häste rahwa rummalus, kui ka neide tiggedus nink kurjus

Önnisteggijat paljo waiwatanu; ehk kül
 wainlaste kawwalus nink kallestus, ja nei-
 de hirmus suur wastapanneminne temma-
 le figesurembat waiwa teggi. Ni pea, kui
 Önnisteggija omma oppetusse ammetit
 olli nakkanu tallitama: säs forjas temma
 monne wälja, kumma temma fige lüggem-
 ba södra nink temma figekallimba owjalatse
 piddiwa ollema. Neide seäst olli katstöist-
 kumment tük Kristusse figelüggemba Jün-
 gri. Jo suremb nüüd Isanda hool neide
 eest olli: jo suremb olli ka jälle temma mur-
 re neide perrast, kui nemma nida oppust
 es wötta, kui Önnisteggija himmust. Suur
 murre johto Önnisteggijale neide perrast,
 kui temma neile kül ütte asja mitto ford
 kulut nink mitmal wisel sellet, ja nemma
 ommete sedda digeste tähhele es panne nink
 sepeerrast ka iggawel temmaäst dige targas
 es sa; kui jälle Önnisteggija neide een mit-
 toford figesurembid immetekku teagi, nink
 neile omma suurtt joudo, omma suurtt tar-
 kust nätta kül and; ent nemma ommete ik-
 kes weel wäikoustkja ennege olliwa nink jai-
 wa. Se asst, minno arma! om Önnis-
 teggija söand, kük sedda aiga, dige wäega
 waiwanu nink temma ello pohhas murre-
 likkus tennu. Ent seddasamma murret

piddi Jssand ka fige Judarahwa polest pidi-
 dama; kunna figeennämba innimisse, tol-
 ajal, särätse olliwa, et neil kõrwa olli ja
 nemma ommete es kule, et neil filmi olli,
 ja nemma ommete es näe; nink fiski olli
 Kristus tulnu, et temma rahwa filmi ül-
 lesawwas, selle et nemma henda pimme-
 dussest walgusse pole kånässe nink õnsas
 saasse. Kui temma nüüd näggi, kui wäe-
 ga se pimmedus rahwale olli nakkamu, nida
 et ka weidi man ennege temma oppus nink
 se waiw, mes temma hennele se man and,
 häste kõrda läts: kuis temma südda tem-
 mast es peä wäega waiwatus nink kurbas-
 tetus sama? ja kuis temma ello se man mu-
 do, kui murrelik nink waiwalik woisi olla?
 Nink se kurbastus tulli õnnisteggjal eg-
 galpäiwal; sest et eggalpäiwal nink figin
 paigun rahwas ennege tühja kuulja olliwa:
 Ent nemma es olle ütfinda tühja kuulja,
 enge ka tühja kaeja figist neist surist imme-
 teggodist, kumbe Kristus neide een teggi,
 nink neid seperrast ennege teggi, et rahwas
 neist temma surust piddiwa ärränäggema,
 kumma perra se suur Jummal temmaga
 olli, nink piddiwa uskma, Kristust sedda
 ollewat, ke ilmale piddi tullesma, sedda õn-
 sas teggema. Ent sedda es te rahwas mit-
 te;

te; nemma kaijewa ennege Jesusse immetekku, neid immetelleda nink neist, ni kui üttest wastfest asjast, kõnnelda nink juttu ajada. Kui nüüd Onnisteggija sedda tähele pand: sis es sa se mitte ilma sure kurbastusfeta, kumma perrast temnia ellopäiwa selge murrepäiwa pohhas olliwa. Nink särane om se Onnisteggija ello ikkes olnu. Siski kigeennämbat waiwa teggiwa Jesussele ne kurja wihhatse wainlasse, ne Warriseri nink Kiriatundja, kui nemma ei ennege ni kui nu, Kristusse armoppust alwaste ennege wastawõttiwa nink tühja kuulja ennege olliwa; enige ka Jesusst Natsaretist ello pääl kiusasiwa nink tedda tappa nink kige temnia oppetusfega ärrähäetada püstiwa. O! sedda kurbastust, sedda melehaigust, sedda pahhandust, mes ne kurja wainlasse meije Onnisteggijale tennu, se om ärräkõnnelemata. Neide perrast piddi kül Kristus omma ammetit ikkes sure murrega ärrätallitama; sest et nemma sedda tullu, mes muido Jesusse Ammetit tallitamine, rahwa henge õnsusfes, olles saatnu, ikkes ärräkeeliwa nink Jesussele ennege wastapaniwa. Neide wihhaste wainlaste perrast olliwa sis ka kül Kristusse ellopäiwa selge murrepäiwa, nink

fik temma elloaig, neide ajastaja sissen, kui
 temma omma oppetusse ammetit tallit, oi-
 ge üts rässe kannatusse aig. Sest ne wih-
 hatse wainlasse lätšwa itkes Jeesusse per-
 rä, temma päle wahtma nink kaema, kas
 nemma middake temma man es löwwa,
 kumma perrast nemma tedda ja temma op-
 pust, rahwa een, woisse ärrateetada, är-
 räsoimada, nink tedda henda kohhalt ärrä-
 hukkada. Se asja perrast kutsiwa nemma
 meije Onnisteggijat ka monnikord henne
 mannu somajale nink olliwa temma was-
 ta, päält nätta, sure sobra; ent sissesit pit-
 te olliwa nemma pohhas kiskja soe; kum-
 ma muud es otse, kui Kristust ärräneelda.
 Nink kui Onnisteggija neide kawwalust,
 pilkamist nink kurjust selgeste ärränaggi:
 sis waiwas se temma wagga soand wäega,
 nink temma ello es woi kül, se asja per-
 rast, middake miu olla, kui üts wäega wai-
 walif, murrelif nink kannatalif ello, kum-
 man se Kristust figeennämbäste waiwas,
 et temma tulleminne ilma sisse, mitme in-
 nimiste polest, sai tühjas tettus. Sest sä-
 räste kurje wainlaste wasta pannemisse,
 teotamisse nink kurja piddamisse läbhi, sai-
 wa mõnne, kumma weel ollesse wõtnu
 Kristusse sisse usku, feeltus nink kohhalt
 Kris-

Kristusse mant ärräpettetus; nida et ka paljo onnistamatas jäiwa, kumma muido ka ollesse woinu õnsas sada. Se waiwas Jესusse armolikko soand õige wäega; sest et temmal soamen suur himmo olli, et ta fik wois õige tee päle sata nink õnsas tetta.

Teije näete sis, arma henge! märäne Jესusse, meie Onnisteggija ello, ilma pääl, om olnu. Temma om õige waiwalik nink murrelik olnu. Enne kui Jესus taiwast ma päle tulli, olli temmal, Jესä man, üts rõnrolik nink wäega õnsalik elle; kumna temma Jესä üsjan olli, ilma kiusamata nink ilmawaiwanäggemata. Ent nüüd ilma pääl olli temma ello pohhas murrelik nink waiwalik; sest nüüd näüdeti tälle siin selge wihha nink waino; nüüd es olle temmal siin sada muud, kui wainlaste kiusatus nink waiwatamist; nüüd pididi temma siin, taiwa auro eest, hirmsat teotamist, naarmist nink willitellemist kannatama. Nink ommete es jä Onnisteggija mitte tullemata; ommete üttel temma om man himmun, meid waisi lunnasta, Kuus mins na palla armun, nink mes ma himmusta, sel ilmal abbis tõtta, mo anda temma eest, et löppes temma hädda, nink pääses surma seest! Es sis Kristusel tõtteste suur arm meie

wasta olle olnu? Sest mis ommete muido
 tedda woinu ajada, ilma sisse tuula, kui
 es olles kange arm meije wasta tedda aja-
 nu? Kas sis ka tedda wäärt ei olle römoga
 wasta wötta? Kas tedda kohhus ei olle ka
 se ülle kõrgeste kitta nink awwustada? O!
 sis armastagem sõamelikkult sedda, ke meid
 enne om armastanu, ja ikgem nink kaiba-
 kem, kui meije tedda, seni ajani, wahhest
 olleme armastamata jätnu. Ehk kui meije
 tedda ka armastame, sis murretagem om-
 mete sedda, et meije arm se kalli Onnisteg-
 gija wasta nüüd weel ni kasin nink ni alw
 om, ja himmustagem fit pühhide nink är-
 räwallituide mannu sada, kun me onnia
 armastajat Jesust Kristust, parrembide
 weel same armastama nink tedda parrem-
 bide weel same fitma nink tennama, kui
 se siin woip olla. Ent ni kawwa kui meije
 weel siin ilman olleme, sis mälletagem ik-
 kes Jesusse waiwalikko ello; selle et se mäl-
 letaminne meid ikkes ennamb ja ennamb
 häste wois ajada, tedda ütte pallawa ar-
 moga, ifs üttepühku, wasta wötta; nink
 ka, henne kottalt, ütte waiwalikko nink
 murrelikko ello, kui se meile, ilma pääl,
 säetu om, hääs wötta; mötteliden, et Kris-
 tus, meije pä ka parrembat ello ei olle el-
 länu,

länu, ilma pääl. Cöyerrast ütlegem eg-
 gaförd, kui meid ilman ka kiusatas, wai-
 watas, naartas nin' teotetas, esfi henne
 man, nidade: kas mul temmast auru ei olle,
 kui ma sedda ilmaft kannata, mes minno Önn-
 nisteggija Jesus temmast ka om kannatanu?
 Kas mul auru ei olle, kui ma selle, fe minno
 pä om, saarnatses jä? Ent kannatagem ka
 nida, kui Kristus om kannatanu; mitte
 kurje teo eest, enge hä perrast; mitte om-
 ma tahtmissse perrä, enge Jummalä, se Jes-
 sä tahtmissse perrä; nimitut, kunnas ja mil
 wisel se Jesä taiwan tahhap. Sis same ka
 Kristussse öige Jüngri ollema nin' temma
 mannu ütford sama, iggawätse rõmo sisse.
 Alwita meid sedda fallis Önnisteggija om-
 ma fibbeda kannatamisse perrast, amen!

Meije Jesä, fe ic.

Laul perrän Juttust.

N. 3. Kui walmis Kristus olnu.

Kolmas Juttus.

Paul enne Juttust

N. 8. Kuis ni rässe es se olnu.

Kalkis Önnisteggija Jesus Kristus! kui pale
 jo waiwa es sinna ommete, omma falli hens-
 ge polest, ollet kannatanu, selle et meije heng
 wajwast nin' wallust pääses nin' iggawätse
 rõmo

rõmo sise saas. O! anna, se sinno waiwa
 ninf wallo päle häste mõttelda ninf sinno se
 ecst fitta ninf temnada. Seperrast anna sin
 no hengefannatamist, pühhä Waimo walguss
 tamisse, läbbi ka nüüd nida tutta, kui ta
 meije sõamette nakkap, ja meije ommi pattu
 kahhitseme, kumma läbbi sulle särane kannas
 tamine om tulnu. Anna ka sest surest õns
 sussest henda rõmustada! kumba sinna meile,
 se sinno hengefannatamisse labbi, ollet saat
 nu; anna sinno sise usku ninf usku läbbi õis
 ges ninf õnsas sada. Anna, o kallis Isand!
 fik sinno sure waiwa ninf wallo labbi, amen!

Arma Henge!

Se, mes meije Õnnisteggija omnia
 ihho polest om kannatanu, kui tedda wai
 wajide fätte arrääanti, om ka kül rasse ol
 nu. Ent mes temma omnia falli henge
 polest om kannatanu, ka sis, kui temma
 ihho waiwamata nätti ollewat, se om joht
 weel ennamb ninf raskemb olnu. Sest
 kui Õnnisteggija Mat. 26, 38. heikas:
 minno heng om wäega murrclik ammat sure
 mani: sis tähyend temma totteste ütte sure
 wallo päle, mes temma, omnia falli hen
 ge polest, tol pühhul, kannat. Mes Kris
 tus ihho polest om kannatanu, om kül
 mitmil silmil nätta olnu. Ent mes tem
 ma, omnia falli henge man, om kannat
 tanu,

tanu, se om figile silmîle ärräpedetu olnu; sedda om se kannatalik woon, Jesus Kristus ütšinda ennege tundnu, nink se sonnaga ennege teda andnu, kui ta üttel: minno heng om wäega murrelif ammat surmani. Se murre nüüd es olle töttelikkult nalli; enge se om õigede ütš rasse waiw nink wallo olnu. Päkem, armas rahwas! sedda Jesusse hengekannatamist selgembide weel kae ma. Ent pallege, et se meile hõrte kõrda lääds nink laulkem:

Wiis. Tulge ristiinnimisese.

Waiwalik om Jesu ello Olnu ikkes jätmata; Temma henge waiw nink wallo Olli ilma mõs dota. Murre, furbastus nink piin, Waiwas tedda nida siin, Et kül halle olli, tedda, Wäega wärrisewat, nätta.

2. Anna, kallis Jesand Jesus! Nida mõt telda se päääl, Et so kange arm nink heldus, Bigile saas tutwas tääl. Selle anna Jesand sa! Et me fik siin koggona, Sinno kannas tuse sonna, Häste woime tähbel panna.

Se sonna, mis nüüd peäp sama ärräs selletetus, om ülleskirjotetu Mark. 14, 26. mant.

Nink kui nemma fittusse laulu olliwa laulu; sis lätsiwa nemma wälja se Olimäe mannu. Nink Jesus üttel neide wasta: Teije sade henda fik, selsinatsel õöl, minnuft pah
 ✠ handas

handama. — Ent Peter üttel temma wasta: fui nemma henda fik pahhandasse, siski ei tahha minna henda pahhandada. Nint Jesus üttel temma wasta: Täamba, selfinatsel ööl, enne fui fiffas fatsförd firrep, saat sinna minno folmförd ärrásalgma. — Nint temma wót Petrit, Jakabi nint Jani hennega nint naksi wárrisema nint wabbisema. Nint temma üttel neide wasta: minno heng om wäega murrelik ammat surmani. Jáge sija nint walwfe. Nint temma láts weidi maad ärrá nint satte ma pále nint pallel, et fui se wois olla, se tund temmast möda láás. Nint temma üttel: Abba Josa! fik woit sinna tetta, wotta sedda farrifat minnust ärrá! Ent siski ei mitte, mes minna tahha, enge mes sinna tahhat.

Arma ristiinnimisse!

Se firjasónna perrá tahhame Kristusse, meije Önnisteggija hengefannatamist kaeda. Kaegem

- 1) Måráne Kristusse hengefannataminne om olnu?
- 2) Kui suurt luggu meije temmast peame piddama?

I. Tuf.

Kaegem, arma henge! måráne Kristusse hengefannataminne digede om olnu? Rigesurembat wallo om Önnisteggija, om
ma

ma kalli henge polest, kannatanu sel päi-
 wal, kumb täl se perrämänne, sensinat-
 sen ellun, olli. Ent ka ello eäl om temma
 wagga nink pühha heng waiwatu olnu, ki-
 ge kurja nink tiggedusse läbbi, kumba tem-
 ma, ilma pääl, piddi näggema. Sest kui se
 ennemuste waa Lotti henge wäega om wai-
 watanu, kui temma, ommal ajal, sedda
 tūrafka ello, kumba, tol ajal, Sodonti li-
 na rahwas ajanu, piddi näggema, dtse
 kui 2 Petr. 2, 7. 8. ülles om pantu: kui
 paljo ennämbäste om se tötteste Jesu kal-
 list henge, ke paljo pühhämb nink puhtamb
 olli, kui waa Lotti heng, waiwatanu, kui
 temma ni paljo kurja, ilma pääl, piddi näg-
 gema, kumma läbbi se taiwanne Jssä sai
 ärrä wihhastetus ja ka paljo henge saiwa
 ärrähukkotetus. Sest kunnas om ommete
 iggawel keake, se taiwatse Jssä auwo eest, ni-
 da hoold kandnu, kui Kristus, Jumma-
 la Poig se eest om hoold kandnu? Kui ta
 wüüd näggi, kui hirmsaste se taiwatse Jssä
 auwo, kurje teo läbbi, sai ärräteotetus,
 es se temma wagga henge ülli wäega peä
 waiwama nink pinama? Kunnas om jälle
 iggawel kelleke ennämb hoold olnu, et in-
 nimisse, hukatusse eest, saasse ärräkeeltus
 nink iggawetse dnususe sisesen kinnitetus, kui

sedda meije Onnisteggija Jesus Kristus
 om hoold kandnu? Es se nüüd temma wag-
 ga henge dige wäega peä waiwama, kui
 ta näggi, et rahwas esst es tahha õnsas
 sada nink henda es tahha dige tee päle kää-
 da; enge wallato kombel ennege tahhiwa
 hukka minnä? Jerusalemi lina polest üt-
 tel Onnisteggija ütškörd ikken nida, õtse kui
 Mat. 23, 37. om üllespantu: Jerusale-
 mi lina wastapannemist nink hukkasamist
 woist ikke, ilma sure henge kurbuseta nink
 waiwata? Es woi. Nink nida om Kris-
 tusse kallis heng henda ikkes nink ello, eä
 waiwanu, kui ta näggi, et innimisse, tol-
 puhul, es tahha õnsas sada nink ka ette
 ärrätuus, et se eddispäide ka innimiste lug-
 gu saap ollema, et nemma diget hoold ei
 sa kandma, et nemma õnsas saasse. Se
 asst om Jesusse, meije Onnisteggija hen-
 ge ikkes wäega waiwanu. O! teije pat-
 tustkäändmata innimisse! kui teije ennege
 tijasse, kui waljo waiwa teije Kristusse hen-
 gele ollete saatnu, omma kurja piddamisse
 nink wastapannemissega, kumma man tei-
 je

je ei woi õnsas sada; ni hämelelikkust kui
 Ed Kristus teid kül tahhas õnsas tetta. Ri-
 gesurembat hengekannatamist olli siski Je-
 susfel sis, kui temma wimate, Oli mäe
 pääl, nakkas wabbisema nink wärrisema;
 sest sis läts temmal se henge-nink soame-
 wallo ni rasses, et temma tälle ka kohhalt
 werre-higgi wälja aiije. Ent temma higgi,
 ütlep firri, olli kui werre pissara, ne sattima
 ma päle. Se hirmus suur henge-waiw
 nink wallo aiije Jesusst meije Õnnisteggijat
 kolmförd henda põlwille mahha heita nink
 Jesä pallelda, et kui se woiõ olla, se kar-
 rit, se om se suur wallo ja waiw, temmält
 möda lääs. Siski es tahha Kristus ka
 särätsest waiwast ja wallust pääseda, kui
 Jesä sedda es tahhas; sest temma üttel:
 siski mitte ni, kui minna tahha, enge ni kui
 sinna tahhat. Mes müüd Jesusse kallist
 henge sin, Oli mäe man, nida om wai-
 watanu nink pinanu, sedda woime meije
 neist sõnnust ärränatta, kumma Esaiä Nam.
 43, 24. ülles omma kirjotetu, kui Jesand
 ütlep: mulle ollet sinna andnu tööõ teggema
 sinno pattun, nink ollet mulle waiwa tennu
 sinno ülleastmissen. Kummist sõnnust nat-
 ta kül om, et meije pat Jesussele sedda hen-
 ge-wallo ja waiwa saatnu, kumba temma

ka sin, Olinäe men, ni hirmsaste om
 kannatanu, nida et ta ka kohhalt wabbise-
 nu nink wärrisenu nink ötse kui üts wag-
 gel ma pääl wingerdanu, ja temma wal-
 lohiggi, ötse kui werre-higgi olnu. Tem-
 mast arwage essi ärrä, arma innimisse!
 kui suur meije Önnisteggija hengewallo om
 olnu. Sest tühja perrast es olles Kristus
 tõtteste iggawel wabbisenu ja wärrisenu,
 ja üts wähe waiw tälle iggawel ommete
 es olles werre-higgi wälja ajanu. Nink
 kui se henge-wallo Jesussele, fige ilma pat-
 tu läbbi, om johtonu: sis ei olle ka joht
 imme, et temma Önnisteggijale ni rasses
 om lännu. Sest kas neid pattu ilma pääl
 ka weidi om? ehk kas neid suur hulk ei olle?
 Kas säräne suur hulk pattu, kumba Önn-
 isteggija henne päle wötnu, temmale es
 peä andma, hirmsat rasket koormat kanda?
 Ja kas ka imme om, kui temma, särätse
 rasse koorma al, piddi wabbisema nink wär-
 risema? Siski es olle ka meije pattu-süüd
 ütfinda se asfi, kumb Önnisteggijat litsnu
 nink waiwatanu; enge meije pattu nuhtlus,
 kumba temma, innimiste assemel, hä-
 melega henne päle wöt, om temma henge
 ka hirmsaste waiwanu. Es. 53, 5. ütlep
 firri: nuhtlus om temma pääl. I Kor. 15, 3.
 ütlep

ütlep jälle kirri, et Kristus om foolnu meije
 pattu' eest; sest surm om pattu palk. Sed-
 da palga om Jesus kandnu; se om, temma
 om meije pattu nuhtlust ärräkannatamu.
 Ent kas siis se kandminne nink kannatamin-
 ne talle es peä rässe minnema? Kas tige
 ilma pattu nuhtlus rässe asfi ei olle? Es
 se meije kallille Onnisteggijalle wabbise-
 mist ja warrisemist peä saatma? Töttelikult
 se es olle imme, kui särätse suure nuhtlus-
 se kannataminne Kristussele, suure wallo
 läbhi, higgsi wäljaajanu, nink ne heepis-
 sara, ötse kui werrepissara olnu, kumma
 ma päle sattiwä. Ah! kallis Onnisteggija
 kui sedda ennege teake wois moista sada,
 mes sinna siis, omman hengen, tufit, kui
 sa wäljakeiksit: minno heng om wäega muus
 relik ammat surmani, o! sedda wallo ja wai-
 wa, mis ta siis saas sama nätta. Sest
 päle ilma pattu nink temma nuhtlusse, olli
 ka weel mõnni mu asfi, mes Kristusse
 henge, Oli mäe man, rässeaste om wai-
 wanu. Jungride pahhandaminne, Petri
 ärräsalgminne nink Juda hukkasaminne ei
 olle mitte weidi Jesusse henge waiwatanu
 nink kurbastanu. Sest se olli pohhas su-
 ren henge murren nink waiwan, kui Kris-
 tus heikas: täamba, selfinatsel ööl, sade teije
 fik

fit henda minnust pahhandama; suren henge
 waiwan ka Onnisteggija Petrilie ette üttel
 nida: Enne fui Rikkas tats fõrd firrep, saat
 sinna minno kolmfõrd ärräsalgma. Nink o!
 sedda murret, kumмага Kristus, Juda
 polest, neid sõnnu wäljapajat: Se inni
 misse poig lät kül nida, fui temmast firjotet
 om; ent hädda sel innimisel! kumma labbi
 innimisse poig saap ärräantus; sel innimisel
 olles parremb, fui temma iggawel es olles
 sündimu. Ah! taht Kristus ütelda: mes
 minna sedda innimist kaiba, kumma labbi
 minna sa ärräantus; ah! mes minna hen
 da kurbasta temma hukkasamisse perrast.
 Nink mes ei olle weel Jesusse wainlaiste
 kurri Riufatus nink kurri piddaminne tem
 male wallo nink waiwa saatnu? Tõttelik
 kult om ni paljo olnu, mes Onnisteggija
 hengele om waiwa tennu, et kül woip üt
 telda, et temma henge kannataminne en
 nämb om olnu, fui meije woime mõttelda
 nink ärräütelda. O! tennagem Jesusst
 sedda nink laulkem nidade:

Armas heng! o mõtle sis, Mes sul süns
 nis jälle tetta Jesussele fittusses, Be so eest
 wõt waiwa nätta! Temma waiw es olle nalli,
 Temma arm es olle walle.

2) Mes ma waine muld nink põrm Tälle
 se eest peä näütma? Ülli suur om temma arm;

Omnia laiskust peä laitma, Et ma armun
 olli kassin, Nink so wasta pattun ussin.

3) Nüüd mes tettu jätta ma; Pattu
 tahha ärräwandu; Minno meel nink südda
 ka, Otsip töist teed ilman fõndi, Kumma
 pääl ma Jesust otsi, Rige pattu wasta trotsi.

II. Lük.

Pange sis nüüd ka töisfelt weel tähhe-
 le, mes suur luggu meije, Jesusse henge-
 kannatamisest peame piddama.

1) Peame tähhele pannema, et Jesusse
 hengekannataminne wäega suur asñ om,
 kumma päle muudo ei sünni mõttelda, kui
 sure immetellemisse nink sure kurbussega,
 älle omni pattu; kumma ommete se kannataminne
 Kristussele, pohhas meije pattu
 perrast, om johtonu. Suur asñ om Jesu-
 sse henge kannataminne se läbbi, et Jesu-
 sse heng esñ wäega suur om. Kollos. 2,
 9. tunnistap kirri, et Kristusse hengen el-
 lap ihholikkult kii Jummalusse täwweus;
 se om kii Jummalala surus, auw nink au-
 wustus om Kristussen Jesussen ärräpedes-
 tu; Jummal Jsa temma sissen, temma
 jälle Jsa sissen; kumma perrast Jesust ka
 peap auwustetama, ni kui Jsa saap au-
 wustetus. Ent kui Kristusse heng ni suur
 om, sis om ka se kannataminne, kumba se

kallis heng om kannatanu, tõttelikult suur
 asst, ning temmast sünnis sis ka suur lug-
 gu piddada. Ning kui se meije pattu süüd
 om olnu, et Jesusse kallis heng säräst suur
 waiwa ning wallo piddi kannatama; sis
 peap ka eggäüts nüüd omme pattu ikma
 ning neide ülle leinama. Eggäüts peap sil-
 miweega Jesusse wasta ütlemä: ah kallis
 Jesuse! mes kurbust, mes henge waiwa ning
 wallo es minna sulle ommete, ommi pattuga,
 olle saatnu; kuis sinna ommete neide eest pidi
 dit wabbisema ning wärrisema ning werrehige-
 gi wälja andma? Ehk kas tahhas nüüd weel
 keate ommin pattun mahajada, ehk mele-
 ga pattu tetta, kui Kristusse kallis heng,
 pattu perrast, ni paljo waiwa ning wallo
 om kannatanu? Paljo ennambäste peap
 eggäüts nüüd ussinaste pattust ümbre-
 kaändma, ning omma ello parrandama, sel-
 le, et nüüd sel kallil Onnisteggijal, enno-
 mustitse kurbusse eest, jälle römo saas, ja
 se taiwanne Jäsa jälle saas armastetus, se
 kalli armo eest, kui temma omma ainust
 sündinu Poiga, meije eest, särätse sure ning
 rasse hengekannatamisse sisse, om ärrä-
 andnu.

2) Toiselt peäme Jesusse hengekanna-
 tamisest, se asja perrast, suur luggu pidi-
 dama,

dama, sest et temmast meije hengele suur-
 abbi saap. Se läbbi, et Jeesusse heng om
 wabbisenu nink wärrisenu, woip meije heng
 nüüd sest hundamisest nink ikmisest, kumb
 pörgun om, päsfeda; se wasta jälle et Kris-
 tussel suur soame wallo olli, kumma perrast
 temma es kersst kunneke, enge jälle ja jälle
 läts, henda omma palge päle mahha heit-
 ma nink Jäsa pallemä, et kui se wois olla,
 se tund temmalt möda lääs, se eest woip
 nüüd meije heng rahhun olla nink suur-
 romustust maitša, ülle Jummalä, se tai-
 watse Jäsa armo, älle Jummalä latsseusse
 nink älle se sure önsusse, kumb meil taiwan
 om walmistetü.

Seperrast arma henge! wötkse sure ho-
 lega Jeesusse hengekannatamisse päle möt-
 telda, selle et teije ommast önsasamisest,
 kumb meile, Kristusse henge waiwa nink
 wallo läbbi, om sadetu, suur luggu nink
 temma eest ka suur hoold woisse piddada.
 Utlege esst, kas, sedda wist, meije henge
 önsus meile ei olle kalliste sadetu, kui se om
 Jeesusse Kristusse henge kannatamisse läb-
 bi om sanu? Kuis säs nüüd weel ütst pat-
 tane omma henge polest woip holetu, nink
 önsasamisse perrast ilma murreta olla?
 Kas säs se kallis Önnisteggia ilma sjata
 § 2 piddi

piddi wabbisema nink wärrisema? Kas
 sinna, o pattane! ei ikke omni pattu, kui
 sa Onnisteggijat näet, sinno pattu perrast,
 wingerdawat, kui waggel; kulet tedda, sure
 wallo perrast, puhkawat nink tennitawat?
 Kas se man sul sinno wäärjummalala pälle-
 minne, wölsminne, wasta panneminne
 lige sädusse wasta, sinno portminne, ab-
 biello rikminne, jominne, warrastaminne
 nink nu wallatus nink tiggendus weel woip
 armas olla, kui sa mötlet, et, säräste sinno
 pattu eest, Jesus, se ilmsüta Jummalala
 woon nida piddi kannatama ja waiwa näg-
 gema? Ah! mes sinnust ommete saap, kui
 Kristus, ütškörd, sedda waiwa sinno kääst
 tagga nõwwap, kumba sinna Jummale, sin-
 no pattuga, ollet saatnu? Kae, waine pat-
 tane! Kristus astup parhilla sinno ette
 nink ütley: mulle ollet sinna andnu tööd
 teggema sinno pattun, nink ollet mulle wai-
 wa saatnu, sinno ülleastmisen. Satte o pat-
 tustkäändmata pattane! Jesusse jalgu een
 mahha nink ütley: fallis Jesuse! anna mulle
 andis, et minna sulle, omni pattuga, ni pal-
 jo waiwa, sinno falli henge polest, olle saat-
 nu. Anna andis, et sinna, ka minno perrast,
 piddit wabbisema nink wärrisema ja ka wer-
 rebiggi wälja andma! ma kahhitse nüüd om-
 me pattu nink tahha sõamest neist umbrekään-

da ja ka omma ello parrandada. Se wiisiga pässet sinna weel sest sundussest, kumb kige päle ütškörd tullep, kumma eest Kristus, Jummalas poig ni kui ilmasjata, ennemuste, piddi wallo nink waiwa kannatama, omma kalli henge polest. Ent teije usklikko henge! temmage teije omma Onnisteggijat, temma kippe kannatamisese eest kigest soamest, nink armastage tedda jo ennambaste, jo ennamb teid Kristus, omman kannatussen, enne om armastanu. Kui õnsa es teije ommete nüüd ollete, kui teije heng nüüd woip rahhun olla, nink henda Jessa armust nink temma latseussest woip rõmustada, nink iggawerse ello päle woip loota? Piddage ikkes melen, et se om ütš õnsus, kumba Kristusse hengekannataminne teile om saatnu. Rõmustage sis henda sest Jessusse hengekannatamisest õige wäega, nink ärgepelgake temma man middake, ni kawwa kui teije ennege Jessusse Kristusse külge jãde, sãratse ussu labbi, kumb teid panep nink arwitap jãtmata Jssanda sõnna kuulda, kif pattu soamest tagganeda nink kigin Jssanda hãmele nink tahtmisese perrã ellada. Pallege sis rohkestes Jssandat, et, pũhha waimo armo labbi, Kristusse kannataminne nink foolmin-

ne teid ikkes wois ajada, Kristusse wasta
 tennolik olla nink särätsen wabbaussen, kui
 temma meid, figest pattu nink kurrati or-
 jussest om ärräteninu, saisma jada, ja
 Jummalat orjata pühhäussen, waggau-
 sen nink digussen. Sedda awwitago teid
 se Issand, omma kippeda kannatamis-
 werre nink surma perrast, amen!

Meije Issa, ke x.

Laul perrän Juttust

N. II. Jesus Onnisteggija.

Meijas Juttus.

Laul enne Juttust

N. 9. Mo heng! o mõtle perra!

Kallis Onnisteggija, Jesus Kristus! sinna
 ollet kohto ette lannu nink sedda kannatami,
 et sinno, ilmsüta, kohto sissen, sunniti nink
 hukka panti; selle et meije kohtust passese
 nink Jummalat kohto järje een armo saasse. Meie
 je palleme sinno sõamest, et sa essi meile sine
 no kannatamist nida tutta annas, kui meije
 arm sinno wasta ja meije lotus sinno päle
 saap kaswatetus nink meije usf sinno sisse
 saap linnitetus. Olle sis essi, omma pühha
 wainoga, meije man, nink lasse sinno kannas-
 tusse-sõnna kulutamist nink kuulmist häste kõr-
 da minnä, sinno sure heldusse perrast, amen!

Armas

(6) 47 (6)
Armas Kristirahwas!

Et Jeesuse, meije Onnisteggija allan-
daminne, ma päääl, suur om olnu, sedda
saap figeennämbäste temmast nätta, kui
tähhele pantas, et temma sai koho ette säe-
tus, nink temma päle, koho fissen, otse
kui ütte siindlaisse päle kaibati ja tedda kui
kurjateggijat ärräsunniti. Kui se assi ni
selgeste es olles üllestirjotetu nink kulutetu,
olles temma kül rasse mõttelda nink usku.
Sest arwage essi ärrä, arma welle! se ki-
gekõrgemba Jummalä Poig annap siin nõr-
gile innimistille, henne üle, woimust. Se,
te figel ilmal ütseõrd saap kohhut moistma,
lääp essi ilmlikko koho ette. Se ellawide
nink kooljide kohtomoistja saissap sis essi,
siin, ütte innimisselikko kohtomoistja een.
Se figepühhamb nink figewaamb kannat-
tap sedda, et temma päle, otse kui siindlais-
se päle kaibatas. Se, kelle päle keake es
woi ütteke pattu üllestunnistada, se sedda
kannatap, et tedda, kui suur pattast siin
sunnitas nink hukkapantas. Sedda, felt
se taiwanne Jõsa essi üllestunnistap, et se
temma armas Poig om, kummast tem-
mal hä meel oni, antas siin ommete är-
rä, et tedda ilmlikko koho een naartas,
willitelletas, sülletas, pessetas nink tappe-
tas.

tas. Es se tõtteste suur immelik asfi olle olnu? Kunnas om iggawel üts ilmlik kunningas nida omma kunninglikko Poiga ärräandnu, ni kui se taiwanne Issa siin, omma ainust sündinu Poiga, surest armust meije wasta, ärräannap? Läksem sis sedda suurte kõrget asja weel selgembide kaesma. Ent heikagem Issandat se man appis ninf laulkem:

Wiis. O leinagem ninf kaibafem

1) O! kaeges. ninf mötlegem, Kui raase se om olnu, Mes Issand pattu eest, Ma pääl kannatanu.

2) Ninf tennage ka ausaste Me Issandat kif ütten, Et ta teggi meil suurte hääd, Om man kannatusfen.

Se sonna, mes nüüd peap selletetus sama om üllekirjotetu Mark. 14, 43. wer si mant.

Ninf seddamaid, kui temma weel pajat, sis tulli Judas, üts neist katstöistkümnest ninf suur hulk rahwast temmaga, mõku ninf nuijega, neist Kõrgepreestrist ninf kirjatundjist ninf wannambist. — Ent nemma heidiwa kääsi temma külge ninf wöttiwa tedda finni. — Ninf nemma weijewa Jesust se Kõrgepreestri mannu ninf kif Kõrgepreestri ninf Wannamba ninf Kirjatundja tulliwa folkotemma mannu. — Ent ne Kõrgepreestri ninf se koggonna suur kobbyus otsiwa tunnistust Jesusse

susse wasta, et nemma tedda surmale sadasse,
 n. nemma es löwwa mitte — Sis füsse tem
 malt se Rörgepreester jälle n. üttel temma
 wasta: Bas sinna ollet se Kristus, se förge
 fittetu poig? Ent Jesus üttel: minna olle.
 Sis fies se Rörgepreester omma särke fatsfi
 n. üttel: mes meil ennamb tunnistajid waja
 om; teije ollete fuulnu sedda Jummalä teos
 tust, mes teil tutta? Ent nemma moistiwa
 tedda fiß surma wölgo ollewat. Nink mönne
 nassiwä temma päle sülgma n. temma palge
 finnifatma n. tedda rusfidega pesma n. täls
 le ütlemä: fuluta! Nink ne sullasse anniwä
 tälle fämblið — Nink seddamäid hommuns
 gult piddiwä ne Rörgepreestri nouwo — n.
 feudiwä Jesust finni n. weddiwä tedda ärrä
 Pillatussele. Nink Pillatus füsse temmalt:
 Bas sinna ollet Judaliste Bunningas? Ent
 temma koste n. üttel temma wasta: sinna
 ütlet sedda. Nink ne Rörgepreestri faibsi
 wa paljo temma päle. Sis füsse Pillatus
 temmalt jälle n. üttel: Es sinna middafe foss
 ta — Ent Jesus es fosta ennamb middafe
 — Ent pühha ajal lasf temma neile ütte
 wangi wallale, kumba nemma püsiwa — Ent
 ne Rörgepreestri fihhotiwä rahwast, et tem
 ma neile ennamb Barrabast wallale lasses —
 Sis möttel Pillatus rahwa mele perrast tetz
 ta n. lasf neile Barrabast wallale, n. Jesust
 and temma neide fätte, fui temma tedda olli
 pesnu, et tedda risti fülge piddi podama —

(0) 30 (0)
Nink nemma weddiwa tedda wälja, et nem-
ma tedda risti päle poosse.

Sesamma sönna perrä kaegem Kristusse
kannatusse päle Rörgepreestride n. Pilla-
tusse kohto een.

- 1) Rörgepreestride kohto een
- 2) Pillausse kohto een.

I. Lúf.

Kaegem, Armas rahwas! Kristusse
kannatus Rörgepreestri kohto een. Sää-
l tullep seddamaid se finniwõtminne tähhele
panna, kui nemma Kristusse päle tulliwa
möku nink nuijega, otse kui kurjateggijat
finniwõtma; kui ommete Kristus, se fige-
suremb häteggija fige wasta olli, fe muud
es otse, kui ennege fik innimissi onsas teg-
gema. Seperrast woip hölpaste ärräar-
wata, kui paljo Jesusse wagga nink armo-
lit südda se man om kannatanu nink henda
ärräkurbastanu, kui ta näggi, et rahwas,
selge rummalusse perrast, tedda, kui wain-
last peijewa n. wasta wöttiwa. Ah! üt-
tel joht Jesus omman soamen nida: minna olle
neide figesuremb söbber, fe ka tahhap, ello
neide cest ja neide hääs jätta, nink fae! kuis
nemma minno päle tullewa möku nink nuije-
ga; fae! kuis nemma minno wasta wöttwa?
Ah! sedda rummalust, fun rahwas ilma pääl
saisap;

saisisap; sedda üllekohhut, kumba nemma min-
 no man tewa! Siski es panne Onnisteggij-
 ja wasta, enge last henda weddada, kohhe
 nemma tahhiwa; ja kui Peter taht wasta
 panna n. üttel sullasel kõrwa ärräraggosi:
 sis keeld Onnisteggija nink süttis ka sedda
 kõrwa seddamaid jälle ärrä. Kui Jesus
 sure kohto ette sai; sis kannat temma sedda
 ärrä, et temma päle kurjaste kaibati nink
 wölsfitti. Onnisteggija olli se man ni kan-
 natalik, et temma, otse kui üts wonaken
 olli, ke omma suud wallale ei te, enge hen-
 nega lassep tetta, mes eale tahhetas. Ent
 temma südda sisfest pittu näggi temmast
 suurt waiwa, kui temma rahwa tühja kaib-
 mist, kummast ennege neide rummalus nink
 tiggendus se süüd olli, kuuld, nink tähhele
 pand, kuitao kohtowannamba ennege mele-
 ga tuunistajid otstwa, kumma temma päle
 ütteke süüda piddiwa kaändma, ehk ne kül
 kosteke sedda, temma man, es löwwa. Ur-
 wage esst ärrä A. R. mes suur kannatus se
 Onnisteggijal piddi ollema, kui temma sed-
 da siin piddi näggema, et no, kummille
 temma paljo hääd olli tennu, nink neid,
 neide többen, olli ärrä süttitanu, neide näs-
 jan olli södtnu, neide häddan olli awwita-
 nu, nink neile kohhalt, iggawest onsusst

saata, tulnu, üts tõisse eest päletükkiwa,
 temma päle, kohto een, kaibata ninē ted-
 da hukkaasaata; ehk kül kisk tühhi kaibus olli;
 nida, et ka neide tunnistus iggawel üt-
 tes sünni. Kui nüüd kohhalt, wimate, se
 üllemb Rõrgepreester temmalt küsse n. üt-
 tel: üttele meile, kas sinna ollet Jummal Poig?
 ja Onnisteggija ommete sedda es woi ärrä-
 fallata; ent siski ette ärrätuus, et nemma
 tedda, sesamma tõttelikko tunnistusse per-
 rast ennege sawa hukkamoištma, ah! kuis
 sisk, se ülle, temma tõttelik meel ommete
 sai ärräkurbastetus n. waiwatus? Mes
 waiw ja mele haigus es se ommete Onnis-
 teggijale peä saatma, kui ta tähhele pand,
 et Rõrgepreester omma särki katski kisk ninē
 seddasamma Jesusse tõttelikko tunnistust,
 henda Jummal Poiga ollewat üttele Jum-
 mala teotusse päle arwas? Üts Jumma-
 lateotus om kigefuremb pat, kumba igga-
 wel keake, Jummalat wasta, woip tetta.
 Kui nemma nüüd säräst pattu, se waa Je-
 susse päle, tahhiwa kaända ninē nemma
 tedda temma perrast hukkamoištiwa: ah!
 kuis se ommete Jesusse sdand, ke särätsest
 pattust tõttelikult ilmsüta olli, piddi wai-
 wama? Mes rassékannataminne es se tälle
 peä ollema, kui ta siin piddi kuulma, et
 tedda,

tedda, dtse kui figesurembat pattast, ärrä sunniti nink hukkamoišteti? Kui Kristus weel päleke, se wahhe sissen, piddi kuulma, kui kurjaste Peter tedda wäljan ärräsallas, nink wand ja need, et temma tedda es tunne; dtse kui temma nüüd figist fige pöllestumb n. figealwemb piddi ollema, kummast kelleke suur häbbi n. suur süüd tulli, kui temma tedda tuus, ehk kohhalt temma seltsist olli, ah! mis kannataminne n. melehaigus es ommete temmast Jesussele peätullema? Nink kui nemma perrast, sedda kallist Jummalala Poiga, kohto tarrest wälja tauksiwa nink sääl usajan fik wallato inimisse kokko tulliwa n. omma wallatust temma man aijewa; kumma mõnne temma päle sülgsiwa, mõnne temma palget kinnikattiwa, tedda rusfikid'ega pesssiwa n. ütliwa: kuluta? Kes se om, ke so löije? tedda nida nariwa n. willitelliwa, ja sullase temmale kämbliid anniwa, ah! mis kannataminne es se ommete sel kallil Jummalala Pojal olli, ke iggawest, figist englisk, enne, taiwan, olli auwustetu n. waega pühhas n. kallis peetu olnu? Mes kannatamist es se tälle saatnu, kui ta näggi, et nüüd, siin maal, temmale kohhalt tõišite tetti n. tedda fige alwembas peti, tedda näggoteti n.

naarti? Ja kallis Önnisteggija! stano kannatamine sure kohto een, Jerusalemin om suur n. rasse olnu. Lauskem temmast nida:

1. O! pätäus werd nink joni, Täus wallo teotust; O! pä, ke naarofroni-Band orjawits sa puust; O! pä, kumb muido illus, Täus auwo ehte ka, So peetas siin hullus, Ent minna terwita.

2. So armas Jesus tenna Ma figest soas mest, So surma nink so pina, Nink talli armo eest. Oh! anna, et ma sulle. Nink sinno armule Já, senni kui ma kole, Nink soga ärrälä.

II. Lük.

Kuulge nüüd ka tõiselt, mes Kristus, meie Önnisteggija ka om kannatanu Pillatusse kohto een. Sest nemma keudiwa Jesust, kui kurjateggijat kinni nink weijewa tedda, sure wahti al, õtse kui olles temma suur südlaine olnu, Pillatusse kohto ette, nink kaibsiwa temma päle ni kanges-te, õtse kui iggawel se päle om kaibatu olnu, ke suurrt kurja om tennu. Ja nemma käändsiwa ka ilmasjata Kristusse päle ütte asja, kummast temmale ka tõtteste suur süüd olles tulnu, kui ta olles tõissi olnu; sest nemma ütliwa Pillatusse wasta: sedda inimist löwwame meie, rahwast ärräs käänwat n. feelwat, Keisrille tatsinat anda

n. ütlewot, henda Kristust, funninga olles
wat, ötse kui se kii Luf. 23, 2. luggeda om.
Se kaibus olli müüd suur üllekohhus Jesus:
se wasta; ötse kui ka Püllatus essi näggi,
et nemma ennege Jesust temmale, kadde-
usse perrast, olliwa ärräandnu. Sest Kris-
tus olli temmast, mes ne wainlasse siin
temma päle kaibsiwa, se läbbi, öige wag-
ga, sest et temma Luf. 20, 25. ökwa, rah-
wa wasta, olli üttelnu: andke Keisrile, mes
Keisri perralt; ehk ötse kui pühha Pawel
Rom. 13, 7. ütley: Tatsinat, kel tatsina sünnis,
tolli, kel toll sünnis. Se polest et nem-
ma Jesusse päle kaibsiwa, henda ütlewot,
funninga ollewot, olli Kristus se läbbi
wagga küi, sest et temma selgeste küi ka olli
üttelnu: et temma riik es olle sestsinatsest il-
mast; se om, et temma es olle üts ilmlif
funningas, ke ilma wiffi perra taht wallit-
seda, ehk üttele ilmlikko funningat, tem-
ma funniglikko ammieti päält, taht ärrä-
heita. Seperrast olli se ka kii tühhi kaibus.
Ent jo tühjamb ja üllekohhtosemb temma olli,
jo ennambäste piddi temma ka Kristusse,
se kalli Önnisteggija wagga söand waiwa-
ma. Siski mes waiwa es se tälle ominete
peä teggema, kui Püllatus tedda rihmuga
last pessa niik temma säлга werrikses liw-
wa?

wa? ehk ta kül esfi jo mitto kõrd olli ülles-
tunnistanu ninf üttelnu: minna ei löwwa
üttefe süüd temma man. Es Kristus meije
Önnisteggija digussega se man peä wälja
heikama: nemma wihhastawa minno ilmas-
jata. Se figewaamb piddi siin, kui üts suur
südlanne sama wasta woetus. Se figesu-
remb häteggija sai siin, kui üts furjateggi-
ja nuhheldetus. Es se temmal suur kannas-
taminne peä ollema? Kas fik ilm sedda ei
peä ifma ninf kaibma? O! mitto furjateg-
gijide sälg jääp, ilma pääl, pesmata n.
tapmata; ent se waa Jesusse sälg piddi siin
pessetus n. tappetus sama. Se armas Js-
sa taiwan kannatap saggedaste ütte furja-
teggijat kawwa aiga n. jättap tedda nüüd
weel nuhtlemata; ent siin piddi temma sed-
da näggema, et temma armas Poig, kum-
mast temmal hä meel om, ni furjaste siin
sai wastawoetus, pessetus n. tappetus. Ja!
ka se es olle weel fik, mes sel waal Jesusse,
Pillatusse kohto een, tetti. Sest nemma
anniwa tedda hirmsale naarmissele n. teo-
tamissele ärrä. Nemma wöttiwa tälle
temma omme reiwid ärrä, ninf ehitiwa
tedda, naaro perrast, kui kunningat; Nem-
ma panniwa tälle ütte wanna, kaffenu pur-
puri mäntlit ümbre, ninf anniwa tälle,
fun:

kunniglikko Zeptri eest, ütte alwa pilliro-
 ga, kätte. Ja! kui üttele kunningal ka üt-
 kroon sünnis: siis pannima nemma tälle ka
 sedda pähhä; ent mitte säräst, kui särätse-
 auro; kunningal olles parras olnu; enge
 nemma wöttiwa terrewa orjawitsa nink
 palmitiwa neist ütte wannikut, ja panni-
 wa sedda Onnisteggijale pähhä. Nink
 nüüd arwage ärrä, kuis meije kallis On-
 nisteggija se man om wälja näutnu; ehk
 mes suurte wallo temma se man om kannat-
 tanu? Sest nemma wöttiwa mittoford sed-
 da pilliroga temma kääst ärrä, nink löiwa
 temmaga temma pä päle; nida et ka ne ter-
 rewa orjawitsa fik temma kallile pähhäle
 lästiwa nink Jesusse kallist pääd hirmsaste
 ärräkisksiwa. O! sedda wallo ja waiwa, mes
 Jesus se man om tundnu n. kannatanu!
 Sest Jesusse kallile pähhäle saiwa, sedda
 wiisi, mitto sadda hawu n. raigi, nida et
 temma kallis werri om temma pöske päält,
 otse kui üttest jööst, jösknu, nink temma
 ihho kohhalt ärräteotanu. Mõtlege enne-
 ge esst, arma welle! märäne meije Onnis-
 teggija, särätse testamissen, om wälja
 näutnu nink märäne temma halle luggu
 siin om olnu. Temma olli siin kohhalt wal-
 lato inimiste kääen; ne nüüd ajiwa ka ni-

da temmaga omma wallatust, et halle olli
 nätta n. kuulda. Naro, kunningas nemma
 tedda olliwa ehhitanu; wanna kaffenu pur-
 puri, mäntel temma säljan, alw pilliroog
 temma käen, ja pä pääl üts wannik, kumb
 kaejille kül naarda, ent Onnisteggijalle pal-
 jo wallo n. waiwa kannatada and. Kaeg:
 sedda piddi se taiwanne Jäsa, meije lunnas-
 tusse perrast, perräandma; Sedda piddi
 siin, se kallis Jummalä Poig, meije per-
 rast, kannatama. O! immetellege se man
 se Jäsa nink se Poja armastust meije was-
 ta, kui se taiwanne Jäsa ennambide säräst
 halle ja waiwalikko luggu taht perräanda,
 ja Jesus Kristus, Jummalä Poig ennäm-
 bide sedda taht ärräkannatada, enne kui
 nemma meid tahhiwa laske hukka minnä n.
 ärräkadduda. O! suur om se arm, o arm
 ülle märä. Wimate piddi se kallis Onnis-
 teggija weel sedda näggema, et temma üt-
 töwliga sai kokkoarwatus nink rahwa ette
 säetus, et rahwas üt-
 te neist kättest piddi
 wallale pallemä. Nink se man piddi On-
 nisteggija sedda näggema, et sedda toist, ehk
 temma kül üts röwel olli, ommete parrem-
 bas arwati, kui tedda; kunna rahwas, wan-
 nambide fihhotamisse pääl, sedda töist, kelle
 nimmi Barrabas olli, wallale pälsiwa, ent
 Jesusse

Jesusse perrast iks päle tännitiwa: po tedda risti! po tedda risti! Kumma päle ka Pällatus tedda ristikülge puwwa käst, kui ta enne olli wet wötnu nink omme kässi olli mösknu, üttelde: Minno heng peap wagega ollema temma werrest, faege teije! Kumma päle kif ka nida kännu, kui sure redi juttusen ennambäste om kulutetu.

Immetellege sis nüüd, arma henge! se taiwatse Jsa armo fige inimiste wastata, kui temma omma ainust sündinu Poiga, meije hääs, särätse kippe kannatamisese sisse om ärräandnu. Immetellege ka et Jesus, meije Onnisteggija henda nida om allandanu nink särätsele naarmissele, teotamisesele nink waiwale henda om ärräandnu, ja sedda kif nisuggutse tassausse n. pikkämelega ärrä om kannatanu, kui teile om juttustetu. Mis tedda ommete olles keelnu, neid waiwajid, laitjid nink teotajid, omma fange käega, ütte puhhuga nink kif ütte kokko, tappa nink mahha lüwwa? Ent temma es te sedda. Temma es söima, kui tedda söimati, temma es ähwerda, kui temma kannat, enge and tolle kätte, ke digede sunnip. Ollesse ne wainlasse Jesussele ka weel ennamb waiwa saatnu, temma olles sedda, tassausse nink pikkämelega, wastawötnu.

wötnu. Ollesse nemma ka tedda ennam
weel teotanu n. naarnu, temma olles sedda
hääs wötnu. Kas se immetellenisse wäärt
ei olle? Kas se wäärt ei olle, Onnisteggi-
jat se ülle kitta n. tennada? Sest kas tem-
ma sedda kif ei olle meije perrast wastawöt-
nu nink kannatanu? Utlege ess, arma
welle! kas meil temmast suur abbi ei tulle,
et Kristus meije eest om kohtude lännu?
Meije woime jo nüüd, se läbbi, Jumma-
la kohto sissen saisma jada n. ka jo ma pääl
sedda römoliikko sönna kuulda sada: olle rö-
mus Poig! olle römüs tuktar! sinno pattu
omma sülle andisantu. Kas meije ka igga-
wel, ilma Jesusse kannatusseta, sedda rö-
moliikko sönna kuulda saissime? Eht kas
meije, ilma Jesusse kannatusseta, paljoen-
nämäste kif es olles, ommin pattun, huk-
ka lännu? O! sis tennagem omma Jesust
kigest sönneft temma kippe kannatamisse
eest, kumba temma, särätse tassatse nink
helde melega, meije hääs, om wastawöt-
nu n. kannatanu. Ja kui meile ka middake
johhup kannatada: sis heitkem ikkes On-
nisteggija perrä, nink wötkem ka omma
kannatust n. waiwanäggemist, särätse tas-
sausse n. pikkämelega, wasta, kui Kristus
sedda om tennu. Sest kui önsa es meije
omme.

ommete olleme, kui meije, kannatusse ja
 lige asju polest, Ünnisteggija saarnatses
 saame? Päle se, sis olgo meil meije Ünnis-
 teggija ka ikkes dige armas kallis n. makkus.
 Temma om jo essi niel enne armastanu,
 sis armastagem tedda jälle nink pogem tem-
 ma küllen, kui omma ligesuremba warra
 küllen otsani; Piddagem sis Jeesusse wasta,
 kif muud tühjas n. alwas; ja lootkem ka
 temma tenistusse päle, temma kannatamis-
 sen n. surman, ütte nisuggutse kindmä lo-
 tussega, kumb meije sband, ütte kalli römo-
 ga, se päle ärrätäudap, mes meile Kris-
 tus, omma kippeda kannatamisse, werre n.
 surmaga om saatnu nink mes meije, tem-
 ma perrast, taiwan, ütškörd, same perrän-
 dada sama iggawes, iggawetses ajas. Se
 päle mötlegem n. rõmüstagem henda, ifs
 ütte puhku, otsani! Ent sinna kallis Ünnis-
 teggija anna n. arwita essi, sinno kan-
 natamist, särätse mele, n. särätse holega
 tähhele panna ja se päle möttelda, kui meije
 usk n. arm sinno wasta, ikkes ennämb ja
 ennambäste saap kinnitetus n. meije õnsus
 sinno sissen n. sinno läbbi saap kaswatetus,
 sin ma pääl n. sääl taiwan iggawes. Kule
 meid, kule meid, sinno mörro surma per-
 rast, amen!

Meije Jõsa, ke 20.

Laul perrân Juttust

N. 10. D! kui suur n. rasse ka

Eh! surel redil N. 12. D! kaibakem.

Armas Rahwas!

Me kannatusse Juttusse siin omma lühhemas kokkikirjotetu. Kui teise, Juttusseramas tun, mõnne Juttust arwate pikke ollewat; ehk ta kül ni pik pididi ollema, kui selletus saäl sissen, pididi täwwelik ollema: sis tekke tedda poles, ninf luggeke hawal üts pool, edimätsse Tükki otsa mannu; toissel hawal jalle tõist pool. Ehk kui teise terwet juttust loeste; sis wõtke ni, kui siin, neide kannatusse Juttuste man, säetu om, edimetse Tükki lõpetusse pääal, mõnne lauluwersti laulda; sis saap se luggeminne seddamaid parrembide kõrda minnema.

J. B. S.

Esituste parrandaminne.

6. keh. p. p. loe! woip 10 fik keelda.

31. — — N. 8. loe! Kuis ni rasse OM se olnu.

43. — — 23 rea otsan kistu OM ärrä.

46. — — 3 rea sissen kistu meid ärrä n. loe meile.

Wastse

Wastse Kannatusse-Laulu.

I. Wiis. Armas Jesus arwita.

1. Olge rõõmsa soamest, Kigen ilman inimisse!
Sest se Issä üllewäst Om meil waisil pattatsille, Om-
ma armsat Poiga kinknu, Ke meid waisi lunnastanu.
  2. Mi suur om se Issä arm Kige ilma wasta
olnu, Et, mes figekallimb om, Issä siski ärräandnu,
Et kes tahhap umbrekaanda, Iggawes woip õnsas
fada.
  3. Rõmustagem seperrast Issalikkust armo-nou-
wust; Tennagem ka süddamest Abbitojat Jesust Kris-
tust, Ke kui Issä tedda saatnu, Helde melega meil
tulnu.
  4. Sedda Jesust tennagem, Ke wõt kanda meije
wallo; Sedda armsas piddagem, Ke me eest jät om-
ma ello; Ke meid, kui me, pattun, hukkan, Õnsas
tenu omman werren.
  5. Meije armsal Issal ka Sago kittus aww nink
tenno, Et ta põije armoga Meije perrast sedda nou-
wo, Et Poig meije lunnastuskes Surmale saas ärrä-
antus.
  6. Andkem nüüd ka Jesusse, Omma ihho, henge
ärrä; Urgejatkem iggawel, Elläda ta mele perrä.
Pattu-orjus mahha jägo, Jesu waim meid ikkes saatko!
2. Wiis. Mes ollet sinna armas.
1. Mes meel nink mõtte meije armsal Issal, Mes
arm

arm nink heldus, meije wasta, temmal, Saap temma Armo-nouwust selgest nätta Nink figil tutta.

2. Kui ollime fik, pattun, hukka lännu Nink henge önsusfest fik ilma jänu, Sis pöije Jsa, omman Pojan, nouwo, Nink näut meil armo.

3. Se Jsa toot meid fik lunnastada Nink omma Poiga me eest ärräanda, Et meile figille saas sama abbi, Ja Poja läbbi.

4. O! armas kallis om se nouw, tööst, olnu, Kumba, sa Jsa! meije perrast wötnu; Se nouwo läbbi päsfeme nüüd pörgust Nink temma wallust.

5. Se nouw om masnu sul so armsat Poiga, Se nouw om saatnu temmal surma waiwa, Se armo-nouw om ka nüüd meije abbi Nink ello-pohhi.

6. Sis wötta nüüd, o armas, kallis Jsa! Me tennämiski armolikkult wasta, So armo-nouwo eest, so armsan Pojan, Nink temma surman.

7. Se nouw meil annap sinno söand nätta, Kumb om täus armo meije fige wasta; Sest armust, tötteste, es lasse sinna, Meid hukka minnä.

8. Se sinno nouw meil ikkes meelde jägo, Se ülle sinno nimmel kikkus sago, Sest nouwust me ei tahha mahha jätta, Hend römustada.

3. Wiis. O på täus werd n. joni.

1. Kui walmis Kristus olnu Siin koolda meije eest, Om temmast nätta sanu, Kui olli temmal, tööst, Suur himmo sija tulla Se hädda-orru siin, Kuntäl es olle ota, Ei mu, kui waiw nink piin.

2. Ja üttel omman himmun Meid waiwi lunnasta: Kuus minna palla armun! Nink mes ma
himmus

himmusta, Sel ilmal abbis tõtta, Mo anda tem-
ma eest, Et lõppes temma hädda, Nink pääses sur-
ma seest!

3. Ei moi ma ennämb jätta, O Jäsa! nüüd
om aig; Neil waisil om suur hädda; Ilm mul üt-
s armas paig; Ma tahha sinna minna Nink lihha
werre ka Sääil ilman, hennel wõtta Nink ilma lun-
nasta.

4. Ei põlle ma kif hädda, Mes odap minno
sääil Hääl meel kannatada; Ma wõtta henne pääil,
Mes rahwa pattu perrast Om sätu nuhtluses, Et
pääsesse kif temmast, Ke sanu pattatses.

5. Ni armas Jäsand Jäsus! Ni ütlit sinna
tõöst, Ni olli sinno heldus Me wasta iggawest. Sen
heldussen sa tullit Nink sait meil omniatjes, Sen
heldussen sa kolit, Me henge õnsusses.

6. Sis, ustja! rõmustage Sest Jäsu heldus-
sest; Se päle pohjandage Kif lotust õnsussest. Kes
tahhap hukka panna? Jäsus om meije pool, La kaen
om meije asja Nink meije henge hool.

4. Wiis. Jäsus ke mo lotus om.

Wäega waja olli se, Et läts Jäsus kannatama;
Meije lunnastusse-tõ Rüsse temma mõrro surma;
Ilma Jäsu surmata lääts kül hukka ilma-ma.

2. Meije pattu palk om surm, Ke ka ilma sisse
tulnu; Nuhtlus nink kif temma hirm Olles meije
õigus olnu; Sest mes sätu pattu pääil Tullis kanda
sün nink sääl.

3. Kui nüüd Jäsus Kristus tääl Meije kige
pattu wigga Wõtnu, ilman, henne pääil, Nink kif
toot

toot ärrämassa: Sis es sa se koghalt ka Ilma tem-
ma surmata.

4. Mes me ärräteninu Piddi Kristus kannata-
ma, Mes me wölga foggonu, Piddi wahhemees kif
masmä; Nink ta mass ka foggona Omma kalli wer-
rega.

5. Es woi mu ka middake Meije wölta tassas
tetta, Kui se ohwriwonake, Ke taht omma ello jät-
ta; Kui ta jät ka heldeste, Tassus ta kif tarweste.

6. O! sis ustem kindmäste, Et, mes Jesus
kannatanu, Tarwis lännu tötteste, Et me lunnaste-
tus sanu; Tennagem ka soamest Omma Issandat
se eest.

5. Wiis. Tulge ristiinnimisese.

Waiwalik om Jesu ello Olnu ammak surmani;
Wäega om ta tö nink teggo, Kumba temma otsani
Tallitanu meije haas, Meije henge önsusses Natta-
nu ta soamelle, Ulli rasse olnu talte.

2. Kirsas olli figepitte Meije Jesu luggu tääl,
Kirkus tal es olle mitte; Keake se ilma pääl Weel
es olle, algmisses, Säräst surest waisusses, Kui me
Jesus sedda olnu, Ke ka, figest, pudust nannu.

3. Eht ka kül me Issand Jesus Om se awo-
tunningas, Siski sai ta ilman petus Kigist fige al-
wembas; Tedda naarti, põlleti, Teoteti otsani; Halle
olli natta, kuulda Tedda nida teotada.

4. Kige man tal wasta panti Temma kirjist
wainlassist; Kurjaste kif ärrakeelti, Temma pole min-
nemast. Temma oppus põlleti, Teoteti hirmsast, ni
Et ka paljo kõrwal' lännu, Uskmata ta sisse janu.

5. O! kuis sai sis meije Jesus Nink ta helde armo-meel Nida ärräfurbastetus, Siin se kurja ilma päääl. Temma südda ikkes neid, Ke es tahha laske hend hukatussest ärräpästa, Omma henge önsas tetta.

6. Säräst kurbastust nink murret Kannat Is-sand arvota; Särätsen sai temma ammet Tallitetus waiwaga; Säräst murret, kurbastust, Hädda waiwa, önnetus Naggi Is-sand eggal päiwal, Omman põlwen elloeäl.

7. O! sis kikkem kigest hengest Sedda kallist Jesukest Waiwalikko ello perrast, Kumba temma, meije eest, Ilma päääl om ajanu Nink meil sega teninu Põrgo harwa ärräpästmist Laiwalikko rõmo samist.

6. Wiis. O på tåus werd ninf.

Kui paljo es se masnu, Et saime pästetus! Kui rasse es se olnu, Et meije willitsus Sai rõmus umbrekaantus, Nink surm ja hukatus Sai kohhalt ar-räneeltus Nink ello sadetus.

2. Ses asjas piddi Kristus Kik ärräsalgama; Ta auw ja rõõm nink önsus, Kik kigin koggona, Mes temmal, Isä üsjan, Säääl olli iggawest, Es olle tal ni ilman, Kui taiwan olli, tööst.

3. Siin Kristust alwas peti Ja kige alwembas; Siin hirmsast teoteti Se auwo-kuningas; Siin sai tal pudust kigest Mes ello rõõmsas teep, Nink mes ka taiwan rohkest Tal olli nink ka jääp.

4. Sis auwustagem Kristust, Ke sallas ärrä kik, Kik rõmo, auwo, rikkust, Nink olli häddalik,

Siin ilman ello-eäl, Et meil saas römustus, Säälgawärsel ajal, Nink henge önnistus.

7. Wiis. Tulid hengwa inimisse.

Se woddakenne Jesus, Me helde henge karjus Om olnu tassane, Ni omman kannatusfen, Kui figen omman ellun, Jks figen üttesuggune.

2. Es wannu temma wandjid, Es söima temma laitjid, Es te ta nidade, Kui ilm sun temmal teggi, Ja kannatalik olli, Nink and fik Jsa kohtulle.

3. Es ahwarda ta mitte, Nink kannat pattafide Nink ommi rööwliga, Ke ilmaarwomata Nink ilmamötlemata Ja wasta kurja teggiwa.

4. Ja kurja eest es jätta Wainlaisfile hääd tetta, Neil armo näudata; Ja pakkal ristin Jsa, Et ta wois andis anda Neil, kumma tedda tapfiwa.

5. Sis wötkem immes panna Nink forgeste iks fitta Me Jesu kannatust; Ja wötkem meelde panna, Ja perra ikkes heita, Kui meil ka tullep kiufatus.

6. Jks olgem armolisse Ja pikkamelelisse Kui meid kiufatas. Kui kurja meile rettas, Sis kannatagem ikkes, Et armo-säduš täudetas.

7. Se wisiga me same, Kui armolisses jäme Me Danisteggija, Ka sinna, sun ta ellap, Suurt römo taiwan naep; Me rööm ka jääp sis otsata.

8. Wiis. Terre tuhhad körd, ke sinna.

Kuis ni rasse om se olnu, Mes me Jsand, Jesus Krist, Henge polest, kannatanu, Meije eest, ni armolisi! O kes jowwap kelega Sedda ärräüttelda Mes se Jsandal om masnu, Et me lunnastetus sanu!

2. Ütsif heng ei olle olnu, Ke om sedda igga-
wel Sissest pitte kannatanu, Mes om olnu Jesussef;
Ütsif murre, waiw nink piin Ei weel olle eäl sün
Kelleke ni rasse olnu, Kui se Jesussef om sanu.

3. Wäega murrelik ma olle, Naksi Jesus hei-
kama, Waiw om minno sõamelle, Waiw, kumb om
ilmarmata; Minno südda wärisep, Minno ihho
higgonep; Werrepisara ni paljo Minno ihhust mah-
halawa.

4. Hirm om minno sõand täutnu, Naksi Jesus
ütlemä; Hirm, ke weel ei olle olnu, Kelleke ni wal-
lus ta. O! kuis om ni hirmolik, Kuis ni wäega
waiwalik Nüüd se tund, mis mulle tulnu; Olles ta
jo möda lännu!

5. Ah! mo Issa! wais se olla, Et se waiw
mult möda lääs; Bois se luggu mulle tulla, Et ma
jälle rõmo näes! Nida üttel puhkaten Meije kallis
Jesusen; Nink seusamman henge, ohhun Warris kii-
ka temma ihhun.

6. Warristen ta nida lännu, Kolmförd Issä
pallema; Ni kui waggel wingerdanu Temma sure hir-
moga Temma waiw ni sures läts, Et ka engel ülle-
wäst Tedda kinnirama tulli, Talle, waiwan, abbin
olli.

7. Sedda om se sülle masnu, Kallis Onnisteg-
gija! Et ma lunnastetus sanu Nink et ma nüüd on-
sas sa; Nida, Issand! piddit sa, Mo eest waiwa
näggena; Nida om so ello olnu, Senni kui sa sur-
ma sanu.

8. Sago sis nüüd aurušetetus, Rittetus nink
tennatus, Meije armastaja Jesus! Suur om sünno

hallestus, Meije wasta olnu tööst, Kui sa meije figi
cest Nida wöstit kannatada, Surmani meid armastada.

9. Wiis. O! armas, kae tenna.

Mo. heng o! mötle perrä, Mes kannatanu ärrä Me
Dnnisteggija, Kui tedda kohto ette, Ja waiwajide
katte Saäl ärräanti armota.

2. Suur häbbi om tal olnu, Kui temma päle län-
nu Me kurja waiwaja, Ni kui se päle mintas, Kest
kurja ilman tertas, Ni moku, kui ka nuijega.

3. Se Jssand kannat sedda, Et kurja kohtomoist-
ja Tal kohhut piddiwa; Et walle tunnistaja Ja kurja
kelelandja Ta päle paljo wölssiwa.

4. Se armas lunnastaja last henda finni kauta
Kui kurjateggijat; last pagganille henda Haäl meel
ärräanda Ni finnikautu ollewat.

5. Ta kannat sedda ärrä, Kui asjata ta päle
Saäl kohtun kaibati; Es lauso temma söuna, Se ülle-
kohto wasta, Mes temmale saäl näudetä.

6. Kik tiggo, häppe, wallo, Mes Jssandal saäl
johto, Kui nara-kuningast Saäl tedda ehhiteti, Ta
ihho waiwateti Wöt temma armolikkult hääs.

7. Ta and saäl omma salga Kik omma kallist keh-
hä Hirmsaste waiwata; Kik haru nink kik joni, Kik
pesmist ja kik lööki Wöt temma rõomlast' kannata.

8. Es panne Jssand wasta, Kui nemma surma-
söuna Ta pale moistiwa; Es pölle ta ka kanda Se ris-
ti-pu, mes nemma Tal kanda päle panniwa.

9. Nüüd armas kallis Jesus Me rõmustus nink
õigus! So wagga wonakest, So kittame nüüd kõr-
gest, So tenname nüüd selgest So kippe kannatusse
cest.

10. Las sinno wainw nink wallo, So wärga kurb-
lik ello, So halle foolminne Meil ikkes meelde jada
Nink meid ka hälitseäda, Et sinno kallis peame.

10. Wiis. Isand ärränuhalego.

O! kui suur nink rasse ka Om se wallo olnu, Kumba
Dnisteggija Otsa pääl om tundnu! Waiwalik, Hir-
molik Olli nüüd fik temmal, Perremätsel päiwal.

2. Kik, mes täl, se aja pääl, Nätta kuulda
olli; Kik, mes täl, nüüd linan sääl, Kannatada tulli,
Olli fik, Hirmolik; Sest ne kurja aja Täl nüüd päle
saiwa.

3. Temma söbra jättiwa Nüüd fik tedda mah-
ha, Temma Jüngri lätsiwa Temmält pätko ärrä;
Utsinda, Abbira läts nüüd Isand kandma Meije
süüd nink masma.

4. Ioho, henge Isand and Hinnas me eest
ärrä; Armo perrast temma kand Meije pattu wolla,
Kumbe ta, Koggonä, Isä nouwo perrä Tallitanu
ärrä.

5. Omman hengen temma näi Mitto tuhhat hir-
mo, Kõmust temma ilma jäi, Südda kannat wallo,
Lõpmata, Ni kui ta Hirmsast wärrisenu, Werd ka
higgistanu.

6. Kisti sai ta naglatus Käsfist nink ka jallust;
O! mis waiwa kannatus Olli täl sis temmast; Kuis
ta ka, Walloga Näffas tännitama Omma hädda
kaibma.

7. O mo Jummal! heikas ta Sa mo mahha
jätnu; Rasse wainw nink wallo ka Om mo kinni wõt-
nu; Kõmota, Walloga Po ma nüüd siinsamman Kisti
kanno kullen.

8. Täns

8. Tänniten ta ärräheit Omma kallist henge, Kumba temma röömsast jät Omma Jesä kätte, Tänniten, Uttelden: Armas Jesä! wotta Minno henge wasta!

9. O! sis ikkem, leinakem Omma süüd nink pattu, Kumba eest me Jesuken Ni suurt waiwa nännu; Wötkem ka, Römoga Terima morro surma Ussu pohjas wasta!

II. Wiis. Kristus Önnisteggija.

Jesus Önnisteggija! Ke sa ilmal' tulnu, O! kui suure nink rasse ka Om se luggu olnu, Kui sul fige ilma pat Pale panti kandma, Ja sa figesurembat Wallo piddit tundma.

2. O! kes jowwap ikmata Sinno kaibmist kuulda Kui sa sure hõlliga Wöttit tännitada, Sure hirmsa wallo eest, Kumb sul hengen olli, Nink kumb, meije pattu tööst, Sulle kanda tulli.

3. Kes so halle oigamist, Sinno suren ohhun, Ja ka sinno puhkamist Kannatusse tunnin, Jowwap kuulda ikmata, Ehk so henge waiwa, Ilma halleduseta, Tähhele siin panna?

4. O! kes jowwap sinno ka Wingerdawat nättta Ilma pattu ikmata, Kumb sul tennu sedda? Kes so wärrisewat näep, Werd ka higgistawat, Nink iks pale põlgma läap Sinno Önnetojat?

5. Kes, o Önnisteggija! Näep so kannatawat Nink pu külge naglatu Halleste so koolwat, Ilma sedda ikmata, Et se kohhalt olnu Meije fige pattu süüd, Kumb om sinno tapnu?

6. Selle, Önnisteggija! Anname sul henda, Wöt-

ta sinna armoga Meid ka kif siin wasta. Sinna ol-
let kalliste Hennele meid saatnu Kui sa me eest arm-
faste Ollet surma lännu.

7. Selle sinnul olleme, Sinnule ka jäme; Sin-
no armsas peäme, Sinnul kittust tome; Sinno päle
tahhame Omma lotust panna; Senni kui me tulleme
Sinno mannu taiwa.

12. Wiis. O! leinakem.

O! kaibakem, Nink leinakem! Me Jesus läts nüüd
ärrä, Sure hirmsa walloga Sai täl me eest surma.

2. Ni mas ta tööst Me wõlla eest Kui, risti
kanno küllen, Omma werd wõt wallada, Hirmsat wai-
wa nättän.

3. Nüüd täüderi, Mes piddi ni, Se Jsfä nou-
wo perrä, Sündima, et Jfsa Poig Me eest piddi
foolma.

4. O! immelik Nink hallelik Om tõtteste se olnu,
Et se, fe se ello-würst, Essi surma sanu.

5. Sis uskem ka Rif. foggona, Et se suur asfi
olnu, Et me, Jesu surmaga, lunnastetus sanu.

6. Nink piddage Ka tõtteste Sest Jesu lunnas-
tusfest Ni suurt luggu, et me hend Rõmustame tem-
mast.

7. Ja tännage Jfs teddake Ja mõrro surma per-
rast, Kumma läbbi pääseme Jggawätsfest waiwast.

8. Ni kawwa me, O Jesuke! Siin ellada weel
same, Ja ka taiwan iggawes, Sinno armastame.

13. Wiis. Bes Jummalat ni lassep.

So kannatus, o armas Jesus. Me kallis Önnis-
K
teggija!

teggija! Om figil uskijil wäega maggus, Nink neide rööm nink warra ka; Sest temma läbbi neile saap Mes neide henge önsas teep.

2. So surm nink werrewallaminne Om meil üts kallis tenistus; Se sinno ärräorjamine Meil sadap henge lunnastust, Ni pattu wäest ja woimusfest, Kui ka me pattu nuhtlusfest.

3. Kui sa es olles surma lännu, O kallis Jesand Jesus Krist! Kui sa es olles kannatanu Siin ilman waiwanäggemist, Sis lääsime fik koggona Ka hukka ommi pattuga.

4. Ent sinno kippe waiw nink wallo, Kumba sa näggit ilma seen, Meil sadap henge polest armo Me pattu andisandmissen; Sest sinno werri, Jesus Krist! Meid pohhastap fest pattu-süüst.

5. Seperrast römustame hennast So kippe kannatamisfest Nink sinno mörro risti surmast, So armust nink so heldusfest, Nink tenname nüüd römoga So se eest fik ilmoatsata.

14. Wiis. Wirgoge ülles minno mele.

Armastago inniminne Omma kallist Jesufest, Temma essi om meid enne Armastanu soamest, Kui ta ello ärräand, Sedda hinna päle pand, Meije wölga ärrämassa Nink fik hopis tassas tetta.

2. Sinna ollet, armas Jesu! Omma mörro surmaga Meid fik ärräleppitanu Omma armsa Issaga; Sinno werri pajatap Meije eest nink awoltap, Et me andisandmist same, Rahhopölwe hengen näeme.

3. O mis kallis armo-ande Om se rahho Issaga! Mötte, mötte inniminne! Sedda Jesust tennada; Sest

Sest ta omma werrega Saat meil rahho, rõmo ka;
Et me nüüd-se Jesa wasta Woime pelgamata olla.

4. Kellel Jummal omma rahho Annap ilma-
keelmata, Selle näutap temma armo, Wõttap tedda
ommas ka, Sel ei ennämb waja ka Jesa taiwan
pelgada, Ta ei nuhtle ennämb tedda, Wõttap tedda
armsas pitta.

5. Sedda kallist henge-rahho Ollet sinna, Je-
suke! Meile saatnu omma wallo, Omma mörro sur-
maga; Sinno waiw nink kannatus, Temma hirmus
kibbedus Om meil waisil saatnu sedda, Et me woime
rahho jada.

6. Selle olle kõrgest kitted, Et meil saatsit hel-
dusfest Sedda kallist armo-andet, Sedda hengerah-
hokest. Anna, et kii kånässe Pattust, nink ni ellässe,
Et ne wihest woisse taata, Jummalaga rahho jada!

15. Wiis. Armas Jesus awwita.

Rõmustage sõamest, Rigen ilman ristirahwas! Je-
su kannatamisfest, Sedda piddage kii armsas; Sest
se annap teile sada, Mes woip henge õnsas tetta.

2. Teije henge lunnastust Jesu werri teile sadap;
Teije waiwa lõppetust Jesu waiw nink wallo annap;
Teije rahho henge sissen Saap teil Jesu kannatussen.

3. Põrgust uskja pääsewa läbbi Jesu kannatusse;
Zaiwa sisse tulleswa Temma läbbi inimisse; Rahho,
rõmo, ello õnsust Saap meil põhhas Jesu surmast.

4. Selle rõmustagem ka Sestsinatfest tenistus-
fest, Kumb meil tullep tõttega Meije Jesu kannat-
tusfest; Tennagem ka Jesust Kristust Temma wai-
wanäggemisfest.

16. Wiis. O! wötkem Jummalat.

So kallis Jefuken! Sa henda ärräännit Me eest
 sääl risti-puun Nink meije pattu kannit; Sa wöttit
 neide eest Sääl surma kannata, Ja lassit omma werd
 Sääl ärráwallada.

2. Nüüd ollet sinna ka Me süüda häetanu, So
 mörro surmaga Om tassas fik nüüd sanu; So werri
 pajatap Nüüd kangešt temma eest, Ke henda par-
 randap Nink kánap pattu-tööst.

3. Kik usklifko nink waa, Ke sinno sönna kuul-
 wa, Me Onnisteggija! So läbbi sedda sawa, Et se,
 kel pühha meel, Nink ellap waggaste, Ka Jsa ar-
 mo pääl Woip lota röömsaste.

4. So werre läbbi saap Neil uskijl' sedda lo-
 tust, Et se, ke usku jääp Nink hoiyap sinno öi-
 gust, Siist ütškörd sinna lääp, Kun rööm nink au-
 wustus Täl perrändusses jääp, Ja waiwa löppetus.

5. O! sedda römustust, Mes sinno werri sadap,
 Me kallis Jesus Krist! Kes iggawel kül jowwap So
 se eest tennada Ni kui sa ollet waart, Ja sinno ar-
 masta, Kui sa meid armastit.

6. O anna Jsand sa! Jks ärmfas kallis pitta
 So werd nink surma ka, So se eest armastada, Nink
 pühha elloga, Ja kindmán lotussen So surma au-
 wusta, Kumb meil ütš kallis ön.

17. Wiis. Jesus minno ello.

O mis römöluggu! Et meil Jesus saatnu, Omma
 surmaga, Mes om meije hengel Nink me henge pöl-
 wel Wäega waja ka; Lunnastust nink wabbaust Sur-
 mast, kurratist nink pörgust Saap meil Jesu surmast.

2. Kik me henge hädä Mis meil sanu nättä Meije pattu süüst Woip se Jesu werri Parrandada ärrä Dmmast kängest wäest; Temma om nüüd meije rööm, Sest se werre tsilkakesse Pästwa innimesse.

3. Jesu werre läbbi Saap meil sedda abbi, Et me, Jesä man, Temma latsis same, Temma ommis jäme, Taiwan üllewäi., Nink et meije, otsa päää, Temma riki perrandame, Kui me usku jäme.

4. Siin sen hädä orrun Om meil Jesu werren Sedda römüstust, Et me Abba Jesä Mahha meid ei jätta Annap önnistust; Teep ka et ilma päääl Rigin temma abbi näeme, Itkes läbbi same.

5. O! sis kikkem amsast Omma kallist Jesust, Ke meid kossinu; Ke ka, omma werre, Omma armo perrä, ärräwallanu, Kumma läbbi meije nüüd Jesä kääst tik önsust same, Rahho-pölwe näeme.

18. Wiis. Tulge ristiinnimisese.

Wötke wasta, ristirahwas! Meije Jesu kannatust, Pange sedda ussu pohjas, Se teil sadap lunnastust, Pattu süüst ja nuhtlussest, Temma wäest nink woi-musssest; Annap teile hengen nättä, Mes woip henge önsas tetta.

2. Mes om Jesus kannatanu Temmast uskja pääsewa; Mes om wahhemees jo masnu Ennämib neilt ei nöroweta; Mes me Önnisteggija, Omma mör-ro surmaga, Ärräteninu nink saatnu Om tik uskjal tallal pantu.

3. Jesu werrewallaminne, Temma wallo waino nink piin, Temma surmaminneminne Om ka nüüd se pohhi siin Kumma päle uskja tik Nink ke neist

om tõttelik Toetawa omma lotust, Pohjandawa omma õigust.

4. O! sis olgem tõttelikko, Rigen omman ellun tääl; Olgem ikkes armolikko Rigi wasta, ilma pääi; Tekkem hääd hämelega Rigiile ilmlõpmata; Et meid, läbbi ussu sugu, Digis usklikkus woip kutsu.

5. Si ka toetaw julgest Omma lotust Jesu päääl, Nink ta kunnatustest Dokkem õnsust sin nink sääl. Jesu werri pajatap Me eest sis nink awwitap Et me andisändmist same Taiwa rõmo perrändame.

6. Sago sul sis auw nink tenno, armas maggus Jesuke! Et sa, omma kallist ello, Annit ärrä surmale; Anna jälle sõamest Armastada so se eest; Sinna kallis armastaja Wäärt sa ollet auwo wõtta!

19. Wiis. Kristus Õnnisteggiija.

Halle om, et tõtteste Paljo inimissi Wastawõtwa kurjaste Jesu kannatussi, lootwa Jesu werre päääl Wastsest sündimata Tewa paljo pattu tääl Ilmapelgamata.

2. Halle nätta, kuulda se, Kui sin ristirahwas Pattu tewa ommete, Eht kül ta eest Jesus Waiwa nannu arwota; Selle, et me woisse Pattust wallal päsefeda, Pühhalikkus jäässe.

3. Halle luggu tõtteste, Kui no, kumma henda Nõmustawa julgeste Jesussest, weel läwa Lemmal wasta paanema, Nink se läbbi wõtwa Jesandat ilmarmota Wastsest risti puwwa.

4. Halle luggu om se ka Kui se Jesu werri Ei ka kohhale pohhast Ristirahwa hengi; Sest se kirri tunnistap, Et me Jesu werri Parrandap nink pohhastap Henge teotussi.

5. O! sis ärgekittage Henda Jesu werrest, Kui ta puhtas ka ei te, Zeije henge pattust; Sest te Jesu ommane, läbbi temma werre, Elägo ka puhtaste, Jätko pattu kerrä!

20. Wiis. Armas Jesus awwita.

Numustagem õigeste Jesu werd ninl' temma hawu; Andkem nätta kigille Mes me usk se pääl om tennu, Kui ta meile sedda saatnu, Et meil wastne meel om tulnu.

2. Andkem ilmal' tutta täääl, Et me usk ei olle kolu, Kumba meije Jesu pääl Temma surman pohjandanu; Kunna ta meid walmis tennu, Jtkes kanda ussu-suggu.

3. Arm om õige ussu-tõ; Selle kängem ltkes armun; Kawwen olgo pattu-õ Meist, Ke elläme siin ussun; Arm meil olgo kige wasta, Mes om Jesu mele perra.

4. Armastagem Jssandat, Armastagem temma sõnna; Armastagem lähhembat, Olgem helde kigi wasta: Sis saap sama meije Jesus Nink ta werri awustetus.

